

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA APLIKOVANÉ GEOINFORMATIKY A
ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

**Postup realizace navržených opatření ÚSK SO ORP
Blovice v pozemkových úpravách**

**Realization of measures proposed in landscape
planning study of MEP Blovice in land reallocation**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Vojtěch Novotný, Ph.D.

Diplomant: Bc. Romana Bečvářová

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Romana Bečvářová

Ochrana přírody

Název práce

Postup realizace navržených opatření ÚSK SO ORP Blovice v pozemkových úpravách

Název anglicky

Realization of measures proposed in landscape planning study of MEP Blovice in land reallocation

Cíle práce

Cílem práce je navrhnout postup realizace opatření navržených ÚSK SO ORP Blovice na příkladu Blovického předpolí.

Metodika

Studentka vypracuje literární rešerši zaměřenou zejména na problematiku plánování krajiny a institucionálního prostředí územního plánování, pozemkových úprav a jejich procesních možností, omezení a vzájemných vazeb. Na základě poznatků z literární rešerše provede rozbor navržených opatření ÚSK SO ORP Blovice a jejich dopadů na majetkovou držbu v řešeném území, vyhodnotí možnosti jejich realizace přímo v procesu komplexních pozemkových úprav a možnosti koordinace s koncepcí uspořádání krajiny územních plánů (a na ní navázaných VPS a VPO s možností vyvlastnění). Diskusi práce věnuje zejména problematice institucionálních a společenských překážek realizace opatření k dosažení udržitelného rozvoje krajiny.

Doporučený rozsah práce

do 60 stran textu doplněného adekvátními grafickými přílohami

Klíčová slova

územní studie krajiny, územní plánování, komplexní pozemkové úpravy, Blovice

Doporučené zdroje informací

Bičík, I. a kol. (2009). Půda v České republice. Praha: MŽP
Dudová, J. (2007). Pozemkové právo. Ostrava: Key Publishing
Míchal, I. (1992). Ekologická stabilita. Praha: MŽP
Salzmann, K., et. al. (2018): Územní studie krajiny správního obvodu obce s rozšířenou působností Blovice. Blovice: MÚ Blovice.
Vavrouchová, H. (2017). Krajinné a územní plánování. Brno: Vydavatelství Mendelovy univerzity

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. Vojtěch Novotný, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Elektronicky schváleno dne 26. 3. 2019

doc. Ing. Petra Šímová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 3. 2019

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod odborným vedením Ing. Vojtěcha Novotného, Ph.D. Uvedla jsem všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpala. Prohlašuji, že se tištěná verze shoduje s verzí odevzdanou přes Univerzitní informační systém.

V Praze dne 12. 04. 2019

.....

Poděkování

V první řadě bych chtěla poděkovat Ing. Vojtěchu Novotnému, Ph. D., za pomoc a cenné rady při zpracování diplomové práce. Svě rodinně, zejména manželovi, za to, že mi byli oporou v průběhu celého studia.

V Praze dne 12. 04. 2019

.....

Abstrakt:

Diplomová práce byla zaměřena na rozbor navržených opatření ÚSK SO ORP Blovice a jejich dopadů na majetkovou držbu v řešeném území. Zhodnocení začlenění navržených opatření do komplexních pozemkových úprav a jejich realizace. V diplomové práci byla zhodnocena možnost koordinace s koncepcí uspořádání krajiny v územních plánech, s navazujícími veřejně prospěšnými stavbami a veřejně prospěšnými opatřeními. V diplomové práci byla následně řešena problematika institucionálních překážek i společenských překážek realizace opatření k dosažení udržitelného rozvoje krajiny.

Klíčová slova:

udržitelný rozvoj, krajina, územní studie, územní plánování, pozemkové úpravy

Abstract:

The diploma paper was aimed at the analysis of proposed measures of ÚSK SO ORP Blovice and their impact at the possession in the solved territory. Evaluation of the proposed measures inclusion in comprehensive land consolidation and their realisation. The work assesses the possibility of the coordination with the conception of landscape arrangement in zoning plans, subsequent public buildings and public benefit benefit measures. The diploma paper also deals with the issue of social and institutional barriers of the measures realisation for achievement of sustainable landscape development.

key words: sustainable development, landscape, spatial planning, zoning plans, land adjustment

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Cíle práce.....	10
3. Literární rešerše.....	11
3.1 Krajina.....	11
3.2 Udržitelný rozvoj.....	12
3.3 Veřejný zájem	13
3.4 Krajinotvorné prvky a složky.....	15
3.4.1 Biodiverzita a územní systém ekologické stability	15
3.4.2 Půda, ochrana půdy, eroze.....	18
3.4.3 Voda, ohrožení vodních zdrojů, ochrana vod	21
3.5 Územní plánování	24
3.6 Pozemkové úpravy.....	26
3.7 Vlastnické právo, zákonné možnosti omezení vlastnického práva.....	28
4. Metodika.....	31
5. Analýza současného stavu.....	32
5.1 Rozbor opatření navržených v ÚSK ORP Blovice.....	40
6. Výsledky	44
6.1 Vliv navržených opatření na způsob užívání půdy	44
6.2 Realizace navržených opatření za pomoci PSZ v PÚ.....	46
6.3 Možnosti realizace navržených opatření.....	47
6.4 Předpokládaný vliv jednotlivých opatření na složky životního prostředí	49
6.5 Zhodnocení vlivů na realizaci navržených opatření	50
7. Diskuse.....	51
8. Závěr.....	55
9. Přehled literatury a použitých zdrojů.....	56
10. Seznam obrázků a tabulek.....	62
10.1 Obrázky.....	62
10.2 Tabulky.....	62
11. Přílohy	63

Seznam zkratk

ÚSK	územní studie krajiny
SO	správní obvod
ORP	obec s rozšířenou působností
ÚSES	územní systém ekologické stability
ZPF	zemědělský půdní fond
PÚ	pozemkové úpravy
KPÚ	komplexní pozemkové úpravy
PSZ	plán společných zařízení
VPS	veřejně prospěšné stavby
VPO	veřejně prospěšné opatření
MZe	ministerstvo zemědělství
LPIS	system evidence užívání půdy pro zemědělské dotace

1. Úvod

„Cesta dlouhá tisíc mil začíná prvním krokem.“

Konfucius

Široká veřejnost se dnes začíná zamýšlet nad stavem okolní krajiny, která ji obklopuje. Mnoho lidí vnímá, že krajina potřebuje pomoc. Je to prvním krokem, v dlouhé cestě. Tato cesta začíná u každého z nás. Obyvatelé obcí a měst vnímají krajinu jako svůj domov, přejí si ji měnit a uzpůsobit ji tak, aby odpovídala jejich představám. Každý vnímá krajinu ze svého úhlu pohledu. Pro někoho je nástrojem a zdrojem obživy, pro někoho kulisa při cestě do práce a pohled z okna, pro někoho prostředek k naplnění volnočasových aktivit. Bohužel v některých případech i dobře zamýšlený zásah nemívá kladný výsledek. Mnoho dobře zamýšlených projektů a realizací, které v historii neprošly posouzením jejich vlivů na složky životního prostředí, mělo v konečném důsledku negativní vliv, ačkoliv původní předpoklad a záměr byl zcela odlišný. Z toho vyplývá, že každý zásah do krajiny by měl být hodnocen z více hledisek. Tak, aby zamýšlené úpravy byly skutečně reálně zhodnoceny a zásah do krajiny měl požadovaný pozitivní vliv. Zásahy probíhající v minulém století se výrazně promítly do podoby krajiny. Změny probíhající v tomto období měnily postupně účel, způsob a charakter užívání půdy, složení obyvatel v jednotlivých obcích, následně jejich vztah k půdě, krajině a životnímu prostředí. Ani změnou po roce 1989, kdy byla půda navracena původním majitelům nebo jejich potomkům, nedošlo k obnově původního vztahu k půdě a způsobu hospodaření a pozemky, které byly dříve odděleny přirozenou hranicí cest, mezí a remízků, zůstaly zceleny do velkých půdních celků. Scelení pozemků, které bylo zdůvodněno navýšením podílu orné půdy, zvýšením výnosnosti a následně zisku má naopak nyní v mnoha oblastech negativní vliv na životní prostředí.

Řada obcí a měst v současnosti hledá nová řešení, jak obnovit udržitelný rozvoj. Město Blovice se rozhodlo využít možnosti získat dotace na pořízení územní studie a započít náročnou cestu, jejímž cílem je udržitelný rozvoj krajiny. V rozhovoru s panem Ing. Hodkem, místostarostou města Blovice bylo zjištěno, že řada obyvatel projevila zájem o změny v uspořádání krajiny, která je obklopuje. Vznášeli požadavky na změnu jednotlivých částí a užívání veřejných ploch. Vzhledem k potřebě komplexního řešení se městské zastupitelstvo a zastupitelstva obcí rozhodla zadat zpracování územní studie krajiny, kde by byla stanovena koncepce rozvoje území a navržena opatření, která by umožnila trvale udržitelný rozvoj území. Zpracovaná územní studie po rozboru by stanovila rozsah opatření, která jsou vhodná s ohledem na krajinný ráz a životní prostředí. Cílem je následná realizace navržených opatření.

2. Cíle práce

Diplomová práce byla zpracována formou studie. K zpracování podkladů byl zvolen postup členění práce do navazujících částí, které byly nezbytné pro zhodnocení možnosti realizace opatření navržených v komplexních pozemkových úpravách.

Jednotlivé kroky byly nezbytné pro získání uceleného obrazu dané problematiky:

- zhodnocení současného stavu reprezentačního území v ÚSK SO ORP Blovice
- členění katastrálního území a majetkového uspořádání zvoleného území
- charakteristika jednotlivých opatření územní studie ÚSK SO ORP Blovice
- rozčlenění navržených opatření z hlediska předpokládaného umístění s ohledem na předpokládaný obvod pozemkových úprav
- rozbor opatření z hlediska předpokládaného vlivu na udržitelný rozvoj území
- hodnocení možnosti realizace z hlediska prostorového uspořádání
- rozbor institucionálních překážek a společenských překážek realizace navržených opatření

Očekávaným přínosem práce bylo poskytnout ucelený pohled na možnost začlenění navržených opatření v územní studii krajiny do plánu společných opatření v komplexních pozemkových úpravách.

Přehled možností realizace opatření s ohledem na vlastnickou strukturu. Legislativně stanovené rámce umožňující realizaci veřejně prospěšných staveb a veřejně prospěšných zařízení. Následně zhodnocení předpokládaného přístupu vlastníků nemovitostí, obyvatel území na aplikaci omezení legislativně vymezených opatření umožňující realizaci opatření.

Diplomová práce by mohla napomoci v rozhodování obcím, které zvažují zadání územní studie krajiny, rozhodnout se, zda jim územní studie poskytne podklad pro opatření, které by jim umožnily pozitivně ovlivňovat krajinný ráz, životní prostředí obcí a udržitelný rozvoj území. Následně i náhled na možnosti realizace jednotlivých opatření, a to zejména z pohledu možné realizace v rámci pozemkových úprav.

3. Literární rešerše

3.1 Krajina

Lze říci, že význam „krajina“ je velmi rozmanitý, pro většinu lidí je poměrně srozumitelný. V odborné terminologii jde však o pojem značně frekventovaný a nejednoznačně definovaný termín. Původní význam byl převzat z latinského regio a provincia, nebo terra pro označení určité části zemského povrchu určitého fyziognomického rázu. Později bylo akceptováno hledisko geopolitické. Rovněž byl termín chápán i pod vlivem uměleckým, kdy se krajinou rozumí část přírody, která je předmětem uměleckého znázornění (Rohon, 2001). Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění, definuje krajinu jako část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, která je tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů s civilizačními prvky. Dle Evropské úmluvy o krajině 12/2017 Sb. m. s., je krajina částí území, tak jak je vnímána lidmi. Charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a lidských faktorů. Lze říci, že se jedná o složitý systém, který nelze pochopit analýzou jeho jednotlivých částí, ale pouze systémovým a celostním přístupem (Sklenička, 2003). Dalším názor na krajinu je, že je to určená část zemského povrchu se shodným mezoklimatem a s podmínkami přímo ovlivňující společenstva organismů, která vzájemně ovlivňují svoji existenci (Rohon, 2001). Rovněž, že se jedná o prostředí spjaté s člověkem. Krajina vypovídá a vypovídá o úrovni vyspělosti a poznání společnosti, která ji ovlivňuje. Je výpovědí o hodnotách a životě svých obyvatel (Podhrázská, 2014).

V geografickém pojetí je krajina část zemského povrchu, která odráží vzájemné působení jevů. Vnitřních a vnějších vztahů polohy, regionu, tvoří prostorovou jednotku určitého charakteru a na geografických přirozených hranicích přechází v krajiny jiného charakteru (Troll, 1950). Propojením geomorfologického a ekologického hlediska je část prostoru na zemském povrchu, která zahrnuje komplex systému tvořených vzájemnou interakcí hornin, vody, vzduchu, rostlin a živočichů včetně člověka. Svou fyziognomií vytváří zřetelnou jednotku nebo také soustavu, což utváří zřetelně vymezenou část zemského povrchu (Zonnevelda, 1995). Krajina z čistě typologického přístupu je zobecněným pojmem pro jednotné označení přírodních typologických komplexů. Nejnižší hierarchické úrovně, které mohou být místně od sebe odděleny, mají shodné základní přírodní charakteristiky (Troll, 1951). Z pohledu regionálně – typologického je definována krajina v soubor vzájemně svázaných a podmíněných přírodních objektů a jevů. Jedná se o heterogenní část zemského povrchu složenou ze souboru vzájemně se ovlivňujících ekosystémů, které

se v dané části povrchu v obdobných formách opakuje je nazýván krajinou (Froman a Gordon, 1986). Lze tedy chápat krajinu jako otevřený systém zemského povrchu formovaný všemi faktory, tj. abiotickými, biotickými a antropogenními (Lipský, 1999).

Hodnota krajiny je dána souborem znaků, které podmiňují její využití. Hodnoty krajiny lze kategorizovat na subjektivní hodnoty, dle hodnotícího subjektu a objektivně, tedy expertně objektivizované na základě právních norem a konsensu ve společnosti (Vavrouchová, 2017). Každá krajina má vlastní osobitý ráz, který je utvářen a charakteristickým souborem přírodních i člověkem utvářených znaků. Tyto znaky jsou vnímány jako ráz krajiny. Typické znaky krajinného rázu jsou znázorněny přírodními podmínkami území a krajinotvornými způsoby využívání území a projevují se v obraze dané krajiny (Löw, 2003). Pro potřeby hodnocení krajiny popisována, klasifikována, analyzována a následně je z výsledků sestaveno hodnocení (Sklenička, 2003). Cílové charakteristiky krajiny jsou součástí zásad územního rozvoje dle stavebního zákona. Potřeba precizní definice cílové charakteristiky je hlavní pro rozhodování a plánování rozvoje krajiny (Selman, 2012).

3.2 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj uveřejněný ve zprávě Komise organizace spojených národů pro životní prostředí a rozvoj z roku 1987 uvádí, že udržitelný rozvoj, je takový, který zajistí potřeby současným generacím, aniž by bylo ohroženo naplnění potřeb budoucím generacím, a aniž by se to dělo na úkor jiných národů (Bruntland, 1987).

Udržitelný rozvoj je ucelený soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických nástrojů a technologií uspokojovat sociální potřeby lidí, materiální i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů (Dušek, 2010). Při respektování tohoto pravidla v rámci současného světa, kdy je nutné redefinovat jej na lokální, regionální i globální úroveň s ohledem na udržitelný rozvoj a jejich sociálně-politické instituce a procesy (Hák a Rynda, 2001).

V platných právních předpisech České republiky je definován rozvoj společnosti i s ohledem na udržitelný rozvoj. Právní ochrana je uvedena zejména v zákoně o územním plánování a stavebním řádu č. 183/2006 Sb. v platném znění, kde je uvedeno, že se dle těchto předpisů stanovují cíle územního plánování s ohledem na rozvoj území pro potřeby současné generace, avšak i s ohledem na podmínky života budoucím generacím. Nelze tedy dle §18 odst. 1 provádět změny, u kterých lze predikovat, že by negativně ovlivnily udržitelný rozvoj. Jedná se o soustavný proces, který má hlavní cíl v komplexním řešení využití a prostorového

uspořádání území za účelem, který sleduje hospodářský potenciál rozvoje. Udržitelný rozvoj je jeden z veřejných zájmů a zde je stanovena povinnost prověřovat a posuzovat potřebu změn v území. Dále posouzení jejich provedení, přínosů, rizik s ohledem na veřejný zájem.

V zákoně o životním prostředí č. 17/1992 Sb. v platném znění, je uvedeno: „trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachová možnosti uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému“, z tohoto ustanovení vyplývá nutnost vyhodnotit změny v území i s ohledem na rozmanitost přírody a přirozené funkce ekosystému.

V ustanovení čl. 35, Listiny základních práv a svobod, Usnesení č. 2/1993 Sb. v platném znění, je uvedeno: „Každý má právo na příznivé životní prostředí. Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů. Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.“

3.3 Veřejný zájem

Mezi důležité dokumenty veřejného zájmu v krajině patří Evropská úmluva o krajině, která byla podepsána dne 20. 10. 2000. Tento dokument obsahuje následující ustanovení: právně uznat krajinu jako základní složku prostředí; schválit a naplňovat krajinné politiky; vyhodnotit krajinu vymezených celků analyzovat, co zvyšuje a co snižuje její kvality; ve spolupráci s veřejností definovat současné kvality krajiny i optimální charakter krajinných celků v budoucnosti; chránit v krajině to co lze a je z celospolečenského hlediska chránit žádoucí; spravovat krajinu v duchu udržitelného rozvoje; plánovat a dotvářet krajinu v duchu pravidel Evropské úmluvy o krajině se zaměřením na aktivity, které zvyšují její hodnotu nebo obnovují různým způsobem poškozenou krajinu a monitorovat probíhající krajinné procesy se zřetelem na změny charakteristikách krajiny i jednotlivých krajinných celků a dopady z těchto změn plynoucí (Stránský a kol. 2014).

Hlavní cíle veřejného zájmu v krajině, je možné charakterizovat následně a to udržovat, chránit i vytvářet esteticky vyváženou, ekologicky stabilní a trvale produkční kulturní krajinu a současně udržovat v přírodním stavu lokality, které dosud nebyly výrazněji lidskou činností narušeny (Mlčoch a kol. 1998).

Ochrana všech složek životního prostředí, rostlin a živočichů a jejich stanovišť je dále zakotvena v zákoně o *ochraně přírody a krajiny* č. 114/1992 Sb. v platném znění, kde je v § 67 stanovena povinnost investorů v odst. 1 následovně: „Ten, kdo v rámci výstavby nebo jiného užívání krajiny zamýšlí uskutečnit závažné zásahy, které by se mohly dotknout zájmů chráněných podle částí druhé, třetí a páté tohoto zákona, je povinen předem zajistit na svůj náklad provedení hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na tyto chráněné zájmy. V případě pochybností o závažnosti zásahu a jeho rozsahu z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem může ten, kdo jej zamýšlí uskutečnit, požádat o stanovisko příslušný orgán ochrany přírody. Orgán ochrany přírody vydá odůvodněné stanovisko k závažnosti zásahu a rozsahu dotčených zájmů chráněných tímto zákonem do 30 dnů ode dne doručení žádosti. Součástí hodnocení podle věty první je návrh opatření k vyloučení nebo alespoň zmírnění negativního vlivu na obecně nebo zvláště chráněné části přírody, nebo návrh náhradních opatření.“ Z tohoto ustanovení vyplývá povinnost investora posoudit vliv zamýšleného záměru, nebo požádat o stanovisko, zda je nutné posoudit vliv zamýšleného záměru na zájmy chráněné zákonem.

Veřejný zájem je dále definován jako obecně prospěšný, jeho nositelem je neurčitý, avšak rámcově určitelný okruh osob (Průcha, 1998). Veřejný zájem je dán tehdy, pokud naplněním určitého účelu sleduje vyhovění životním potřebám širšího celku, tedy celé společnosti (Eliáš, 1998).

Pro dosažení stavu harmonické kulturní krajiny, je nutná optimalizace destabilizovaných ekosystémů, jejichž vyvážení se zajišťuje vhodně rozloženými plochami ekologicky stabilnějších a přírodě blízkých ekosystémů. Ekologicky stabilní krajina je chápána jako limitující faktor vývoj společnost, avšak také jako významný přírodní zdroj (Löw, 1995). Jako nutnost začíná být vnímána na lokální úrovni potřeba stabilizace krajiny a nové krajinné prvky jsou nejen projektovány, ale zároveň se zvyšuje podíl jejich realizací (Míchal, 1992).

Území České republiky se vyznačuje velkou rozmanitostí krajiny a vysokou diverzitou stanovišť. Ke zvýšení v minulosti značně přispělo zemědělství, avšak vlivem změny způsobu hospodaření v druhé polovině 19. století se stalo naopak hlavní příčinou snižování diverzity venkovské krajiny. Zemědělskou činností vytvořené ekosystémy v České republice patří k nejrozšířenějším typům prostředí tvořící 54,2 % plochy státu (Jelínek, 1999).

3.4 Krajinotvorné prvky a složky

3.4.1 Biodiverzita a územní systém ekologické stability

Biodiverzitu lze definovat jako rozmanitost organismů na všech úrovních, od genetických variant patřících ke stejnému druhu přes skupiny druhů až po skupiny rodů, čeledí a ještě vyšších taxonomických skupin; zahrnuje rozmanitost ekosystémů, které v sobě obsahují komunity organismů v určitém prostředí i fyzikální podmínky, ve kterých žijí (Wilson, 1992).

Úmluva o biologické rozmanitosti (Convention on Biological Diversity) uvádí biologickou rozmanitost, jako různorodost všech živých organismů včetně suchozemských, mořských a jiných vodních ekosystémů a ekologických komplexů, jejichž jsou součástí (eAgri, 2014).

Světový fond ochrany přírody (World Wildlife Fund) pojímá biodiverzitu jako rozmanitost genů, druhů a ekosystémů, nebo zjednodušeně „bohatství života na Zemi“ (Shiple, M. a kol., 1996). Variabilita mezi živými organismy ve všech přírodních složkách, včetně suchozemských, mořských a jiných vodních ekosystémů a ekologických komplexů, jsou jejich součástí. To zahrnuje vnitřní rozmanitost druhů, mezi druhy a dále ekosystémů (Sanitrár, 2008). Rozmanitost genů v rámci druhů či jedinců v rámci populace lze hodnotit jako genetickou diverzitu (Frankham, 1995). Tento aspekt je významným činitelem speciace, jako procesu přizpůsobování se a přežívání v měnících se podmínkách prostředí (Kostkan, 1996). Druhovú diverzita zahrnuje všechny organismy na Zemi a je velmi častým faktorem hodnocení zásahů a koncepcí. Alfa – diverzita charakterizuje počet druhů ve společenstvu, Beta – diverzita změnu druhového složení podél gradientu prostředí, nebo zeměpisného gradientu, gama – diverzita vyjadřuje počty druhů v rozsáhlých oblastech do úrovně kontinentů (Frankham, 1995).

Ekologie je nauka o vztazích mezi organismy a jejich prostředím. Ekologie se zabývá populacemi, jejich společenstvy, tedy biocenózami, ekosystémy a biosférou. Hlavními ekologickými faktory jsou abiotické, biotické a antropogenní (Rohon, 2001).

Diverzita společenstev a ekosystémů, jako funkčně a neoddělitelně spojených skupin organismů, včetně prostředí a vzájemného ovlivňování je ekosystém. Zájmovou složkou toto je spolu s organismy i jejich vztahy. Například konkurence, predace, parazitismus atd.. Také vztahy k prostředí a adaptace na něj. Velmi významným je také uspořádání společenstev jejich mozaika v určitých regionech a procesy vývoje jednotlivých složek (Kostkan, 1996). Ekosystém, který je vysoce

stabilní je schopen odolávat vlivům vyvolávající změnu, stabilita krajiny s vyšším podílem stabilní ekosystémů je vysoká (Míchal, 1992).

Česká republika je vázána závazky četných mezinárodních smluv, mezi které patří i Úmluva o biologické rozmanitosti. Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky, kterou schválila vláda v květnu 2005, které začleňuje mezinárodní smlouvy do českého legislativního rámce. Ve strategii jsou pojmenovány hlavní problémy a jsou stanoveny výčty cílů v naplňování úmluvy, jmenovitě v ochraně biologických zdrojů, udržitelném využívání jejích složek a rovnoprávném a spravedlivém rozdělování zisků plynoucích z využívání genetických zdrojů, včetně soudobých biotechnologií. Z legislativy Evropských společenství mají klíčový význam směrnice o ptácích a o stanovištích, na jejichž základě byla tvořena soustava chráněných území a lokalit, významných pro celou Evropskou unii, označována jako Natura 2000 (Cenia, 2008).

Územní systém ekologické stability (dále jen ÚSES) je vymezen v zákoně na ochranu přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. v platném znění, kde je uvedeno, že systémy ekologické stability zajišťují uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivě působí na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoří základy pro mnohostranné využívání krajiny. Je zde stanovena povinnost ochrany systému ekologické stability všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících. Jeho utváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

ÚSES je dynamickým otevřeným systémem, jeho dotváření pomáhá přiblížit se optimálnímu stavu. Při navrhování se postupuje podle systému od nejvyšší úrovně k nejnižší (Míchal, 1992).

Lokální ÚSES je nepravidelnou sítí skladebných částí, které zastupují ucelenou škálu reprezentativních skupin. Součástí lokálního ÚSES jsou i v něm ležící regionální prvky ÚSES. Regionální ÚSES je nepravidelnou sítí složenou z částí, které reprezentují různorodou škálu biochor v daném regionu. Nadregionální ÚSES zastupuje celou škálu biogeografických regionů v dané biogeografické pod provincie (Löw, 1995). Do nadregionální ÚSES jsou zařazeny především klíčová biocentra a biokoridory doplněné o zóny zvýšené péče o krajinu představují základní kameny mezinárodní ekologické sítě (Sklenička, 2003).

Vymezení místního, regionálního i nadregionálního systému ekologické stability stanoví orgány ochrany přírody v plánu systému ekologické stability (Míchal, 1992). Podkladem pro projekty ÚSES, provádění pozemkové úprav a pro zpracování

územně plánovací dokumentace atd. je plán systému ekologické stability (Míchal, 1992). Základním prvkem ÚSES je biocentrum, jedná se o biotop nebo soubor biotopů v krajině, který umožňuje trvalou existenci přirozeného či přírodě blízkého ekosystému. Biokoridor je území, které umožňuje migraci mezi biocentry a tím vytváří z oddělených biocenter sít' (Löw, 1995).

Význam prvků ÚSES je možné nejlépe vysvětlit za pomoci ostrovní teorie. Kde je vysvětlen důvod, proč nejsou v krajině přítomny všechny druhy organismů, které by zde mohly existovat. Ostrovní teorie uvádí, že druhové bohatství organismů na ostrově je ovlivňováno vztahem mezi imigrací a vymíráním. Pokud je ostrov zcela neosídlený, převažuje imigrace, vývojem dojde k ustálenému počtu druhů. Je vyvážená díky přírůstku původních druhů a imigraci nových. Tato teorie vysvětluje závislost velikosti ostrova a početností druhů. Velké ostrovy mají obvykle větší druhové bohatství než malé ostrovy, velké populace dokáží lépe reagovat na disturbance. Zde je nutné zohlednit i vzdálenost ostrova od zdrojové pevniny. Kdy bližší ostrovy mají vyšší podíl imigrace a dle velikosti ostrova i pestřejší druhové zastoupení (Wilson a MacArthur, 1967).

V České republice lze za jednotlivé ostrovy považovat biocentra, zatímco moře představuje matici ekologicky méně příznivých ekosystémů, v české krajině jde převážně o bloky orné půdy, biokoridory lze považovat za kanál imigrací ze zdrojového území k ostrovu, tj. k biocentru (Míchal, 1992). Základním prvkem ÚSES je biocentrum, které svou velikostí umožňují trvalou existenci druhů a společenstev přirozeného genofondu krajiny. Pokud členíme biocentra lze je rozlišovat na lokální, regionální, nadregionální. Dle Evropské ekologické sít' dále na provinciální a biosférická (Löw, 1995).

Každé biocentrum je biotop nebo soubor biotopů v krajině pro společenstvo živočichů a rostlin, který lze popsat jako soubor biotických a abiotických činitelů, které vzájemným spolupůsobením vytvářejí životní prostředí určitého jedince, druhu, populace, společenstva v daném místě, který umožňuje jejich trvalou existenci, a to přirozenou či pozměněnou, ale v přírodě blízkém ekosystému (Bínová, 2017). Biocentra jsou základní prvky, pohyb mezi nimi umožňují biokoridory, díky kterým je podpořen pohyb živočichů. Biokoridor nemusí organismům zajišťovat trvalé podmínky, jako je funkce biocenter, především zajišťují kolonizace a rekolonizace biocenter. Ale také pohyb druhů v rámci jejich denní aktivity, periodické kontakty lokálních subpopulací (O'Connor a Shrubbs, 1998). Biokoridory mají mnoho další

příznivých vlivu například umožňují pozitivní vliv na labilní části krajiny, zvyšují prostupnosti krajiny a pro obyvatele i estetickou hodnotu krajiny (Sklenička, 2003).

Interakční prvek je doplňkovou částí ÚSES. Umožňuje interakci mezi ekologicky stabilnějšími a méně stabilními ekosystémy, kdy jsou méně stabilní ekosystémy stabilizované (Bínová, 2017). Tento prvek lze také popsat, že je navazujícím skladebným prvkem ÚSES, které svým působením ekologicky stabilnějších prvků působí pozitivně na labilnější krajinu. Oproti biocentrům a biokoridorům nejsou v krajině obvykle propojeny do krajinných sítí, ale výhodné je docílit v krajině jejich pravidelné distribuce. Jedná se nejčastěji o meze, dřevinný doprovod cesty, vodního toku atd. (Sklenička, 2003).

Schopnost ekosystému vyváženého procesu na základě autoregulačních procesů je jednoduše možné popsat jako ekologická stabilita. Tato stabilita se člení na vnitřní to je schopnost ekosystému udržovat se při běžné intenzitě působení prostředí. Pro vyšší ekologickou stabilitu je výhodná vyšší biodiverzita ekosystému. Vysokou vnitřní ekologickou stabilitu mají sukcesně zralé ekologické systémy, vývoj těchto ekologických systému nelze vytvořit, jelikož se jedná o dlouhotrvající postupný vývoj, lze jen přispět k obnově či stabilizaci doplněním některých druhů, případně regulací druhové skladby. Vnější ekologická stabilita je schopnost odolávat mimořádným vnějším faktorům, na něž ekosystém není adaptován. Neexistuje žádný ekologický systém, který by měl absolutní vnější ekologickou stabilitu, avšak lze vnější ekologickou stabilitu posilovat (Bínová, 2017).

3.4.2 Půda, ochrana půdy, eroze

Půda je svrchní oživená část zemského povrchu, která plní významné ekologické a produkční funkce. Půda je životním prostředím půdních organismů, stanovištěm vegetace. Je základním faktorem rostlinné výroby, regulátorem koloběhu vody, filtrem. Kvalita půdy do značné míry předurčuje kvalitu dalších složek životního prostředí. Půda je ohroženým přírodním zdrojem, jehož rozsah a kvalitu je nutno chránit a obnovovat (MŽP, 2017). Propojení lidské společnosti s půdou sahá prakticky do doby jejího samotného vzniku. Člověk je s půdou bytostně spjat. Od počátku se snažil půdu obhospodařovat (Jandák a kol. 2004).

Nenahraditelným zdrojem v zemědělství a lesnictví je půda. Půda ukrývá informace o vývoji krajiny, které jsou postupně odkrývány. Jedná se o nejsvrchnější část zemské kůry. Tvoří ji směsi minerálních součástí, odumřelé organické hmoty a živých organismů. Vzniká ze zvětralin nebo z nezpevněných minerálních a

organických segmentů. Patří k nejdůležitějším přírodním zdrojům využívaných k uspokojování potřeb lidstva. V přírodních ekosystémech a při řádném obhospodařování především v zemědělství a lesnictví nabývá vlastností obnovitelného, trvale udržitelného přírodního zdroje (Bičík, 2009).

Ohrožení půdy je zjištěno na území celé České republiky, a to bez výjimky. V právním řádu ČR je zakotvena ochrana všech druhů půd, avšak zemědělským a lesním půdám coby ekologicky nejvýznamnějším druhům půdy věnuje zvýšenou pozornost a ochranu (Damohorský, 2010).

K přelomu způsobu užívání půdy došlo po roku 1948, po tomto roce došlo k postupnému zestátnění majetku a vzniku tzv. jednotných zemědělských družstev a státních statků. Toto opatření mělo pokračování v scelování pozemků, rozorávání mezí a remízů, což mělo významný vliv na defragmentaci krajiny a vytrácení krajinných prvků (Kulhavý a Pelíšek, 2017).

Půda je jedním z našich nejdůležitějších přírodních zdrojů, jež nám poskytuje produkci a ekosystémové služby nezbytné pro udržení života. Nicméně půda jako taková a její produkční i mimoprodukční funkce jsou ohroženy širokou škálou procesů, které zapříčiňují degradaci ať už jedné nebo i více těchto produkčních nebo mimoprodukčních funkcí (Vopravil, 2011). Do půdního fondu je začleněna veškerá půda na území určité organizační jednotky např. obce. Půdní fond je základním přírodním jméním, je prakticky nenahraditelný. Jeho role v celém ekosystému je klíčová (Kalač, 2010).

Zákon o katastru nemovitostí č. 256/2013 Sb. v platném znění, rozlišuje dvě skupiny pozemků. První skupinou jsou pozemky zemědělské, druhou pak pozemky nezemědělské. Zemědělské pozemky člení na ornou půdu, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty. Mezi nezemědělské pozemky jsou řazeny lesní pozemky, vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy.

Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/1992Sb. v platném znění uvádí následující: zemědělský půdní fond je základním přírodním bohatstvím naší země, nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu a je jednou z hlavních složek životního prostředí. Ochrana zemědělského půdního fondu, jeho zvelebování a racionální využívání jsou činnosti, kterými je také zajišťována ochrana a zlepšování životního prostředí. Zemědělský půdní fond tvoří pozemky zemědělsky obhospodařované, to je orná půda, chmelnice, vinice, zahrady,

ovocné sady, trvalé travní porosty a půda, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována, ale dočasně obdělávána není.

Eroze půdy je přirozený proces, ale v celosvětovém měřítku je jedním z největších problémů. Hlavními činiteli erozních procesů jsou především voda, vítr, sluneční záření, teplotní změny, dále rostliny a živočichové. Velmi významným činitelem je i člověk, jehož činnost velmi ovlivňuje půdní procesy (Šarapatka, 2010). Janeček (2008) uvádí erozi jako komplexní proces, zahrnující rozrušování půdního povrchu, transport a sedimentaci uvolněných půdních částic působením vody, větru, ledu a jiných erozních činitelů. Podle rychlosti průběhu lze erozi rozlišit na geologickou a erozi zrychlenou, která bývá často způsobena lidskou činností. Udržitelným stavem eroze lze považovat takovou intenzitu, aby způsobená ztráta půdy byla nahrazena přirozenou tvorbou nové. Minimalizovaný transport chemických látek by eliminoval znečištění vodních zdrojů. Omezení zrychlených erozních jevů by omezilo nežádoucí zanášení nádrží, vodních toků a kanálů. Snížení na přijatelnou míru škody způsobené větrnou erozí vhodnými opatřeními. Při stanovení přípustné meze eroze musí být brán v úvahu i ekonomický vliv na zemědělskou výrobu, požadavky na zachování kvality vodních zdrojů, ochrany nádrží i hydrografické sítě před eutrofizací. Cílem udržitelného rozvoje zemědělsky využívané krajiny je zachovat a dle možností zvyšovat protierozní opatření, které by přispělo k zvýšení kvality životního prostředí (Holý, 1994). Snížení vzniků erozních jevů lze dosáhnout za využití účinných opatření, jedná se o opatření organizační, agrotechnická a technická opatření (Šarapatka, 2010).

Organizační změny zahrnují delimitaci kultur, protierozní rozmístění plodin, pásové hospodaření (Bičík a kol. 2009). Organizační opatření zahrnují optimální uspořádání pozemků v krajině, k realizaci tohoto opatření je vhodné využití pozemkových úprav. Volbu plodin odolných účinků větru při střídání s plodinami méně odolnými. Pásové střídání plodin ve směru kolmém k převládajícímu směru větrů (Šarapatka a Niggli, 2008). Organizačními opatřeními je doporučeno řešit ochranu proti plošné a rýhové erozi. Snížení erozního ohrožení pozemků se díky těmto opatřením docílí optimální funkční a prostorové uspořádání pozemků. Ochrannými opatřeními jsou například návrh optimálního tvaru a velikosti půdního bloku, návrh vhodného umístění pěstování plodin, delimitace druhů pozemků, návrh pásového pěstování plodin (Batysta, 2014)

Agrotechnická opatření se zaměřují na podporu a zvýšení obsahu humusu v půdě. K těmto opatřením patří osevní postup, pěstování meziplodin a podsevů,

hnojení hnojem nebo kompostem a snaha o šetrné opracování půdy (Šarapatka a Niggli, 2008). Technickými opatřeními napomáhajících zmírnění vlivu eroze jsou například průlehy, příkopy, poldry atd. Průleh je terénní prohlubeň s mírným sklonem svahů a menší hloubkou. Průleh je průjezdný zemědělské technikou a součástí obhospodařované půdy. Nejlepší z pohledu protierozních opatření plní funkci průlehy zatravněné, čímž je zpevněn povrch, snižuje se kinetická energie a rychlost odváděného či invertovaného odtoku. Příkopy se člení na záchytné, sběrné a svodné. Záchytné příkopy jsou budovány nad chráněným pozemkem, k zamezení přítoků z výše položených ploch. Sběrné příkopy jsou umístěny přímo na erozně ohrožených plochách, jejich hlavním cílem je zkrátit dráhy soustředěného odtoku, délku pozemku po spádnici. Posledním typem příkopů jsou svodné, které svádí vodu ze záchytných a sběrných příkopů do recipientu (Janeček, 2012). Meze byly historicky častým krajinným prvkem vymezující hranici pozemků. Meze byl jako nízké kamenné hrázky doplněné bylinnou, keřovou a stromovou vegetací. Dnes meze patří mezi protierozní opatření a jsou součástí navrhovaných opatření (Novotný a kol. 2017).

Způsob opracování půdy ovlivňuje podstatně propustnost půdy. Infiltrace půdy je přímo úměrná stabilitě půdní struktury, velikosti objemu a struktuře pórů. Dlouhodobé bezorebné, nebo naopak konvenční způsoby zpracování půdy může změnit objem pórů, stabilitu agregátů a obsah organické hmoty a tím změnit celou půdní strukturu (Hůla a kol. 2008). Správně provedená opatření mohou výrazně zvýšit kvalitu půdy. Na příklad odvodnění, závlahy, rekultivace pozemků, meze, osevní postupy atd. zlepšující odtokové poměry a půdní vlastnosti a tím dochází ke snížení erozních jevů (Holý, 1994). Půdní pokryv v ČR je velmi různorodý, což je dáno členitostí přírodních složek. Půda je přirozenou součástí národního bohatství každého státu. Na našem území se v průběhu uplynulých období vyvinuly jak velmi úrodné, pro zemědělství velmi příznivé půdy, ale i méně vhodné půdní typy. Mezi plošně nejrozšířenější patří v nížinách černozemě, v pahorkatinách hnědozemě a vyšších polohách podzolové půdy (Smolová, 2007).

3.4.3 Voda, ohrožení vodních zdrojů, ochrana vod

Ochrana vodních zdrojů a vody je v České republice upravena v zákoně o vodách č. 254/2001 Sb., kde v §23 uvedeno: „Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát, a jeho účelem je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy ochrany vod jako složky životního prostředí, snížení nepříznivých účinků povodní a sucha a udržitelného užívání vodních zdrojů, zejména pro účely zásobování pitnou vodou“.

Další právní normou, která upravuje ochranu vod je zákon na ochranu přírody a krajiny §114/1992 Sb. v platném znění, kde v § 2 „Ochrana přírody a krajiny podle tohoto zákona se zajišťuje mimo jiné ovlivňováním vodního hospodaření v krajině s cílem udržovat přirozené podmínky pro život vodních a mokřadních ekosystémů při zachování přirozeného charakteru a přírodě blízkého vzhledu vodních toků a ploch a mokřadů.“

Ochrana vod zahrnuje veškerá zákonná ustanovení, která vedou k zajištění co nejlepšího stavu vod v přírodním prostředí jak do množství, tak i jakosti (Oppeltová a kol. 2012). Česká krajina je protkána řadou rybníčních soustav, některé odrážejí dávnou kultivaci krajiny (Weber, 2008). Ohrožení vod jako podzemních i povrchových dochází vlivem vzniku plošného povrchového odtoku, kdy intenzita srážek je vyšší než intenzita infiltrace. V důsledku povrchového odtoku a s ním spojené vodní eroze je ohrožení zdroje vody uvolněnými a transportovanými látkami. Vodní erozí jsou transportovány nejjemnější půdní částice a s nimi nesené polutanty do povrchových i podzemních vod (Podhrázská, 2014).

Říční tok je „řídící ekosystémem“ celé říční krajiny. Pohyb vody v tocích je považován za řídicího a mezního činitele fyzikálně – chemických a biologických vlastností toků. Proudění vody neustálé tvaruje morfologii a pozici koryt řek v podélném, příčném i hloubkovém směru. Prameny vznikají za určitých geologických, morfologických a hydrologických podmínek v daném území. Povrchové prameny tvoří počátek toku, ale na jeho celkovém odtoku se podílejí jen malým procentem (Štěrbá, 2008). Říční systémy včetně doprovodných niv jsou komplexními systémy, u nichž můžeme nalézt tři zóny. V horních částech toků protékají zaříznutou úzkou nivou, převyšuje eroze depozici sedimentů, ve střední části bývají odnos a ukládání materiálu vyrovnané. Řeky zde protékají vlastními aluvii a mají meandrující nebo složitě propletenou síť říčních ramen. Ve spodní části toku a povodí dochází k výrazné sedimentaci materiálu (Šarapatka, 1996).

K zásahu do vodního režimu, jehož následky jsou trvalé, patří plošné odvodnění a napřímení vodních toků v zemědělské krajině, které probíhalo v dvacátém století. Nejednalo se pouze o samotné odvodňovací stavby, ale i další vodohospodářské a krajino tvorné opatření za účelem intenzifikace zemědělské výroby. Toto mělo v morfologicky složitém prostředí krajiny za následek úbytek biodiverzity, změnu krajinného rázu a destabilizaci agroekologických systémů. Masivní výstavba odvodňovacích staveb spojená se zvyšováním zemědělské produkce, měla za následek postupné rozorání 270 000 ha luk a pastvin, 145 000 ha

mezí, desetitisíce ha remízků a hájků, odstranění tisíce km polních cest, a tisíce km liniové zeleně (Kvítek, 2015).

Období nejvyšší intenzifikace zemědělské výroby byl spjat s programem, který byl nazván „Soběstačnost ve výrobě obilovin“, jeden z hlavních cílů bylo vybudování staveb odvodnění na 1 065 000 ha (Štibinger a Kulhavý, 2010). V tomto období se začala hojně používat těžká mechanizace k obhospodařování půdy, docházelo tak k utužování povrchové a podpovrchové vrstvy, což mělo mimo jiné za následek horší infiltrační schopnosti obdělávané půdy. Krajina byla přizpůsobována velkoplošné zemědělské výrobě a voda byla co nejpřímější cestou odváděna z pozemků. Toho bylo dosahováno napřimováním drobných i větších vodních toků, zřizováním hlavních odvodňovacích zařízení ve formě zahroubených, opevněných kanálů, nebo velkoplošných drenážních systémů (Kvítek, 2015). Například při porovnání s prvorepublikovým rejstříkem vodohospodářských a kulturně-technických činností vymizelo takřka 30 druhů běžně realizovaných staveb. Vodohospodářská činnost se tak omezila na odvodnění drenážními systémy, stavby závlah a opatření pro zintenzivňování rostlinné produkce (Vašků, 2011).

Rychlý odtok vody z povodí, nulová samočistící funkce v krajině, má za následek zvýraznění dopadů sucha. Jedná se o následky absence retenčních prvků, napřímených vodotečí a neregulovaných drenážních odtoků (Kvítek, 2015). Souhra těchto faktorů měla nepochybně za následek zvyšování eroze orné půdy. Důsledkem je úbytek půdního profilu, zhoršení retenční schopnosti půdy. (Kvítek, 2015). Rozborem území a odtokových poměrů vod na povrchu i pod zemským povrchem je možné využít pro zlepšení hospodaření s vodami a následně i života na Zemi. Hydrologické údaje obsahují důležité charakteristiky vodního režimu toku, které jsou podkladem pro tvorbu koncepce, návrhu nového vodního díla, které by znamenaly zlepšení dosavadní bilance hydrologických poměrů (Starý, 2005). Významným nástrojem retence vody v krajině je mokřad. Vhodná místa pro vznik mokřadu jsou mrtvá ramena vodních toků, údolní nivy, nivní louky atd. Spousta těchto mokřadních systémů vzniká nejen technickým zásahem, ale i přirozeně vlivem postupného vývoje lokalit, kde není dostatečná údržba technických staveb odvodnění a na podmáčených půdách (Soukup, 2008).

3.5 Územní plánování

Územně plánovací činnost vychází z posouzení současného stavu a vývoje konkrétního území a na tomto základě navrhuje účelné využití ploch a pozemků (Vavrouchová, 2017). Předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území je cílem, který je založen na vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a obyvatele území. Dále uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval životní podmínky budoucích generací (Šilhánková a kol. 2010).

Základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání, uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury stanoví územní plánování (Šilhánková a kol. 2010). Chrání a rozvíjí přírodní a civilizační hodnoty území s ohledem na zachování urbanistického, architektonického i archeologického dědictví (Höll, 2009). Nedílnou součástí územního plánování je i účast veřejnosti, vycházející z práva spolupodílet se na rozhodnutích o způsobu využití území a z práva na informace o životním prostředí. Územní a regulační plány mají veřejný charakter. Občané k nim mohou podávat náměty a připomínky v jakékoliv fázi procesu (Sklenička, 2003).

Územně plánovací podklady jsou charakterizovány v § 25 zákona o územním plánování a stavebním řádu č. 183/2006 Sb. v platném znění. Územně plánovací podklady slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, k jejich změně a pro rozhodování v území. Dosavadní urbanistickou studii, územní generel a územní prognózu, které byly pořizovány na základě potřeby a uvážení orgánů územního plánování, nahrazuje územní studie. Dosud rovněž dobrovolně pořizované územně technické podklady nahrazují územně analytické podklady povinně pořizované a pravidelně aktualizované úřadem územního plánování (Doležal, 2006). Územně plánovací podklady jsou zejména urbanistické studie, které řeší územně technické, urbanistické a architektonické podmínky využití území. Územní prognóza ověřující směry a možnosti rozvoje území. (Sklenička, 2003).

Územně analytické podklady pořizují pověřené úřady územního plánování pro svůj správní obvod, tedy pro území všech obcí v tomto obvodu, povinně a v podrobnosti a rozsahu nezbytném pro pořizování územních plánů a regulačních plánů. Územně analytické podklady se skládají ze dvou základních částí. První částí jsou podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území, které zahrnují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limity využití území. Dále za druhé rozbor udržitelného rozvoje území, který obsahuje zjištění a vyhodnocení

udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci (Hegenbart, 2008). Analytické podklady, jejichž základem jsou soubory sledovaných, shromažďovaných a hodnocených údajů o území. Zdrojem údajů jsou především orgány veřejné správy, vlastníci dopravní a technické infrastruktury a další poskytovatelé dalších údajů. Tyto podklady na základě zadání pořizovatele zpracovatel územně analytických podkladů doplní o vlastní průzkumy (Hegenbart, 2008).

Územní studie je neformálním a nezávazným územně plánovacím podkladem, který je především určen k ověření možnosti využití řešeného území a zároveň pro prověření územních podmínek ochrany hodnot území (Hegenbart, 2008). Územní studie navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení vybraných problémů, případně úprav nebo rozvoj některých funkčních systémů v území, například veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability, které by mohly významně ovlivňovat nebo podmiňovat využití a uspořádání území nebo jejich vybraných částí (Šilhánková a kol. 2010). Pořízení územní studie v přenesené působnosti vykonávají orgány obcí. Pořízení územní studie vede obecní úřad, jenž zajišťuje splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti nebo úřad územního plánování. Zpracování územní studie je vybraná činnost, kterou mohou vykonávat jen fyzické osoby, které získali oprávnění k jejímu výkonu. Okruh subjektů, které mohou požádat o pořízení územní studie, není omezen. Územní studie může být pořízena z vlastního podnětu pořizovatele, ale i z jiného podnětu. Je však upraveno, že pořízení z jiného podnětu je na náklady zadavatele podnětu částečně nebo zcela (Doležal, 2006).

Stěžejním dokumentem územního plánování je územní plán. Jedná se o základní koncepční dokument sloužící k usměrňování územního rozvoje obce a zároveň patří k hlavním stavebním kamenům udržitelného rozvoje a přímo či nepřímo ovlivňuje životní úroveň zde žijících obyvatel (Dudová, 2009). Územní plán člení území obce na plochy s různým způsobem využití. Stanovuje plošné a prostorové podmínky pro jeho účel budoucího využití. Stanoví urbanistickou koncepci, koncepci uspořádání krajiny, veřejné infrastruktury, plošné a prostorové uspořádání. Územní plán vymezuje zastavěné území, zastavitelné plochy určené k zastavení, plochy pro veřejně prospěšné stavby a opatření (Hegenbart, 2008).

3.6 Pozemkové úpravy

Pozemkové úpravy (dále PÚ) jsou jedním z klíčových nástrojů pro rozvoj venkova. Cíle pozemkových úprav jsou obnovení osobního vztahů vlastníků k půdě a krajině, vytvoření podmínek pro racionální hospodaření, ochrana zemědělské půdy, ochrana vody, obnova struktury krajiny (Batysta, 2014). PÚ patří mezi velmi důležité nástroje pro tvorbu krajiny, rozvoj venkova, pro udržitelný rozvoj území a dále napomáhají k rozvoji podnikání. Pomáhají v obnově evidence pozemků a jejich vlastníků (Bartošková a Vlasák, 2007). PÚ napomáhají vyřešit roztržičnost vlastnických vztahů, kde současný stav znemožňuje efektivní obhospodařování zemědělské půdy. Pozemkové úpravy jsou formou krajinného plánování sloužící k zabezpečení racionálnímu užívání krajiny. Především ochrany krajiny prostřednictvím právních, biotechnických a organizačních opatření (Sklenička, 2003). PÚ jsou cestou, jak napomoci vlastníků, aby mohli své pozemky užívat, ale také aby také mohli plnit své vlastnické závazky a povinnosti. Dále lze shrnout, že pozemkové úpravy mají pro majitele pozemků řadu pozitivních vlivů a to například: upřesnění vlastnictví pozemků, možnost scelení pozemků a jejich bezplatné vytyčení, úprava tvaru pozemků, možnost reálného rozdělení spoluvlastnictví, zpřístupnění pozemků (vytvořením sítě polních cest) atd. (Batysta, 2014). Velmi významným cílem PÚ je uspořádání pozemků vlastníka, který před pozemkovou úpravou disponoval více nesouvislými pozemky, které nebyly zcela nebo vůbec přístupné, v pozemkových úpravách je navrženo scelení těchto pozemků dle možností do jednoho pozemku, ke kterému je zajištěný přístup (Sklenička, 2003). Dalším významným cílem PÚ je ochrana a tvorba esteticky vyvážené a ekologicky stabilní krajiny. Na krajinu a životní prostředí jsou v současnosti kladeny vysoké nároky (Höll, 2009). Nové uspořádání zemědělských pozemků s prvky ÚSES, může výrazně ovlivnit budoucí obraz zemědělské krajiny (Reinöhllová a kol. 1998).

Cílem PÚ je vytvoření prostorových předpokladů pro zpřístupnění, racionálního využívání a ochranu zemědělského půdního fondu, dále ochrana a obnova krajiny a přírodních zdrojů, kdy mohou navrhnout, případně dotvářet ucelený polyfunkční krajinný systém. Pozemkové úpravy, mohou například dokončit přidělové řízení, vytvoření digitální katastrální mapy a odstranit duplicitních vlastnictví a jiné nesoulady v záznamech v katastru nemovitostí (Kaulich, 1998).

Pro provedení PÚ je nutné stanovit obvod PÚ se rozumí území dotčené pozemkovými úpravami, které je tvořeno jedním nebo více celky v katastrálním území. Do obvodu pozemkových úprav lze začlenit i navazující část sousedního katastrálního území (Homoláčová, 2017 [on-line]).

V zákoně o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech č. 139/2002 Sb. v platném znění, jsou v §4 vymezeny formy pozemkových úprav. Komplexní pozemkové úpravy (dále KPÚ) jedná o komplexní činnost, jejíž rozsah je širší a náročnost zpracování má mít ucelený charakter. Druhou formou pozemkových úprav dle § 4 jsou jednoduché pozemkové úpravy, kde je stanoveno, že se k nim přistupuje v případě, kdy je nutné vyřešit pouze některé hospodářské potřeby v krajině, nebo když se pozemkové úpravy mají týkat jen části katastrálního území. Obvod pozemkové úpravy se rozumí území dotčené pozemkovými úpravami, které je tvořeno jedním nebo více celky v katastrálním území. Do obvodu pozemkových úprav lze začlenit i navazující část sousedního katastrálního území (Homoláčová, 2017 [online]). Jednoduché pozemkové úpravy neřeší komplexně plán společných zařízení (dále PSZ) nebo ÚSES. Prostřednictvím jednoduchých pozemkových úprav se mohou řešit například lokální protierozní nebo protipovodňová opatření, nebo jiné specifické ekologické potřeby v území (Dudová, 2007). KoPÚ řeší uspořádání pozemků, ale také celospolečenské zájmy či zabezpečení ochrany přírodních a kulturních hodnot krajiny. Protierozní ochrana řešeného území, vodohospodářské opatření zpřístupnění pozemků a podmínek pro realizaci nových polních cest, pro výsadby biokoridorů a biocenter ÚSES, též i pro budování mezí a dalších opatření (Burian a kol. 2011).

Pozemkové úpravy vytvářejí podmínky pro stavbu nových polních cest, výsadbu či obnovu biokoridorů a biocenter pro doplnění ÚSES, obnovu mezí a další půdoochranné opatření. Pro realizaci opatření jsou vytvořeny vhodné pozemky, na kterých je možné provést stavby a opatření (Burian a kol. 2011).

Jednou z etap pozemkových úprav je plán společných zařízení. Plán společných zařízení představuje ucelený soubor navržených opatření v obvodu pozemkové úpravy. Tato opatření mají zabezpečit podmínky pro racionální hospodaření a ochrany přírodních zdrojů (Sklenička, 2003). Plán společných zařízení je jedním z dokumentů vzniklých během pozemkové úpravy, tvoří kostru budoucího uspořádání krajiny. Skládá se z textové technické zprávy a mapové části. Jedná se o povinnou součást komplexních pozemkových úprav (Podhrázká, 2006). Plán společných zařízení vychází z průzkumu a analýz území a navazuje na předchozí projekty, studie a činnosti provedené v obvodu pozemkových úprav a navazujících částech. Návrh plánu společných zařízení představuje soubor opatření, která mají zabezpečit naplnění jednoho z hlavních cílů pozemkových úprav stanovených v § 2 zákona č.139/2002 Sb., kde je uvedeno, že pozemkové úpravy vytvářejí podmínky k racionálnímu hospodaření a zabezpečení ochrany přírodních zdrojů. To znamená,

že je při návrhu plánu nutné respektovat základní krajinnotvorné, ekologické, půdoochranné či jiné ekologické aspekty, navrhovaná opatření jsou polyfunkční v závislosti na přírodních podmínkách. Soubor opatření zahrnuje opatření ke zpřístupnění pozemků, jak polní, tak i lesní cesty, mostky, propustky, brody atd. Ale také protierozní ochranu zemědělského půdního fondu například meze, průlehy, zasakovací pásy, záchytné příkopy, terasy, větrolamy, zatravnění, zalesnění. Vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod, zadržení vody v krajině, zpomalení odtoku, těmito opatřeními jsou například suché poldry, tůně, úpravy vodních toků, ochranné hráze. Ale také opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí, zvýšení ekologické stability, doplnění zeleně, terénní úpravy a podobně (Dumbrovský, 2004).

3.7 Vlastnické právo, zákonné možnosti omezení vlastnického práva

Úprava vlastnického práva v České republice, je stanovena v Listině základních práv a svobod Usnesení č. 2/1993 Sb., v platném znění, kde je v čl. 11 uvedeno, že každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Je zde uvedeno omezení, že nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Výkon vlastnického práva nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Jako poslední je zde uvedena možnost vyvlastnění a omezení vlastnického práva ve veřejném zájmu, na základě zákona a za náhradu.

Vlastnictví věcí lze členit dle různých kritérií. Základním členěním je stanovení věci movité a nemovité. Nemovité věci jsou především pozemky, jejichž nedílnou jsou jejich součástí, co je podle povahy náležící k nemovitosti a nemůže být od věci odděleno, aniž se věc znehodnotí např. strom (Novotný, 2014).

V občanském zákoníku č. 89/2012 Sb., v platném znění je stanoven předmět a obsah vlastnického práva, kde je uvedeno, že vše, co někomu patří, všechny jeho hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím. Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. V tomto zákoně je však také stanovena možnost, že ve veřejném zájmu, který nelze uspokojit jinak, a jen na základě zákona lze vlastnické právo omezit nebo věc vyvlastnit.

Navazujícím právním předpisem je zákon o vyvlastnění č. 184/2006 Sb. v platném znění, kde je stanoveno, že vyvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachování dosavadních práv vyvlastňovaného. Avšak

také je zde stanoveno, že vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem. Vyvlastnění však lze provést jen v takové rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu.

Za vyvlastněnou nemovitost dle dnešní zákonné úpravy se považuje jako ekvivalentní náhrada vyplacení obvyklé ceny, která však také umožňuje zohlednění způsob využití, lokalitu, kvalitu prostředí atd. (Hanák, 2015).

Navazujícím právním předpisem je zákon o územním plánování a stavebním řádu č.183/2006 Sb. v platném znění, kde je v § 170 uvedeno účely vyvlastnění práva k pozemkům a stavbám, potřebná pro uskutečnění staveb nebo jiných veřejně prospěšných opatření, lze odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, veřejně prospěšné opatření, a to snižování ohrožení v území povodněmi a jinými přírodními katastrofami, zvyšování retenčních schopností území, založení prvků územního systému ekologické stability a ochranu archeologického dědictví, asanaci.

Vlastnické právo lze omezit na základě potřeby veřejně prospěšné stavby, která dle zákona o územním plánování a stavebním zákoně č. 183/2006 Sb. v platném znění, je stavba pro veřejnou infrastrukturu určená k rozvoji nebo ochraně území obce, kraje nebo státu, vymezená ve vydané územně plánovací dokumentaci. Na toto ustanovení navazuje možnost omezení související s veřejně prospěšným opatřením, které je dle výše uvedeného zákona, opatření nestavební povahy sloužící ke snižování ohrožení území a k rozvoji anebo k ochraně přírodního, kulturního a archeologického dědictví, vymezené ve vydané územně plánovací dokumentaci.

Historie změn držení půdy, které proběhly několikrát v naší historii, provází naši společnost v povědomí obyvatel. První změna držení zemědělské půdy proběhla po roce 1918, kdy se změny majetkového vlastnictví dotkly především velkostatků nad 500 ha. Hlavní příčinou této změny byl takzvaný hlad po půdě, kdy řada zemědělců neměla možnost vlastnit půdu a půdu si najímala od velkostatkářů. Československá pozemková reforma proběhla v letech 1919-1935 (Voženílek, 1930). Také po roce 1948 vznikla společenská potřeba, na základě, které byl přijat zákon o nové pozemkové reformě č. 46/1948 Sb., kde bylo upraveno vlastnictví k půdě se upravovalo tak, aby půda sloužící zemědělské výrobě náležela, výkonným zemědělcům podle zásady, že půda patří těm, kdož na ní pracují. Navazujícím zákonem upravující hospodaření a vlastnictví půdy byl zákon o jednotných

zemědělských družstvech 69/1949 Sb., je uvedeno, že v zájmu zajištění rozvoje zemědělského družstevnictví a odstranění dosavadní roztržitosti družstevní činnosti v zemědělství se zakládají jednotná zemědělská družstva. Vyžaduje-li to veřejný zájem, může se činnost družstva vztahovat i na nečleny v rozsahu, který určí Ústřední rada družstev po schválení ministra zemědělství, tj. byly vytvořeny podmínky pro zabránění pozemkům, které bylo zdůvodněno národním zájmem na hospodaření.

4. Metodika

Pro účel hodnocení opatření navržených v ÚSK, byl po prostudování kompletní studie zvolen postup hodnocení vzorového území. Před zvolením vzorového území byla prostudována kompletní dokumentace ÚSK s ohledem na zastoupení jednotlivých opatření, charakteristiku většiny území, zhodnocení zastoupení a četnost navržených opatření. Z těchto výsledků průzkumu bylo patrné zastoupení jednotlivých opatření, na základě kterých bylo zvoleno reprezentativní území. Tyto podmínky nejlépe splňovala část územní studie krajiny „Blovické předpolí“.

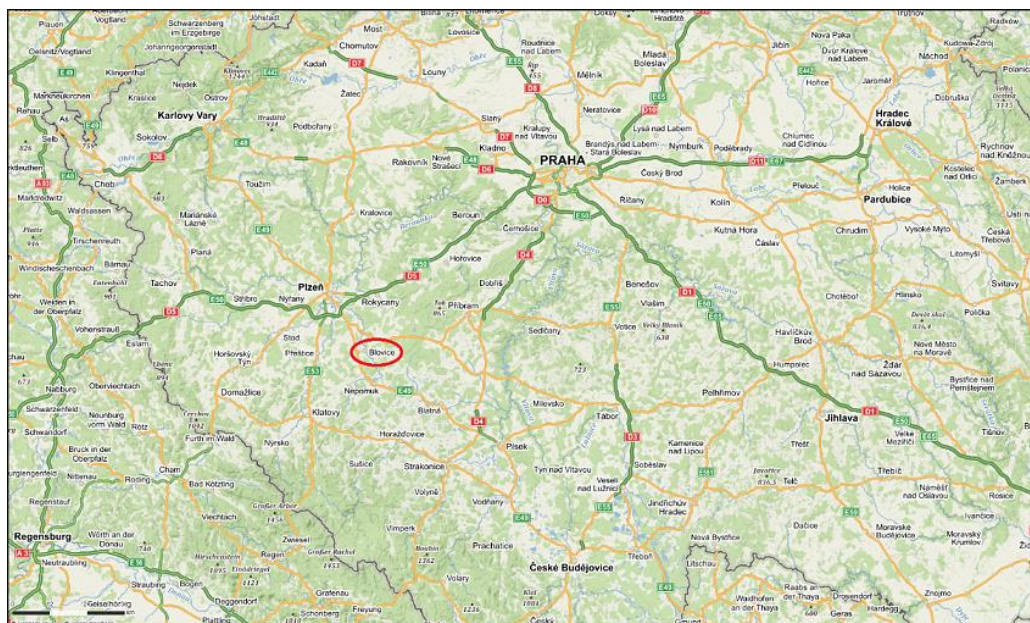
Reprezentativní část ÚSK, jež obsahovala požadovaný průřez navržených opatření, byla hodnocena v jednotlivých oblastech. První hodnocení bylo zaměřeno na komplexnost navržených opatření. Následně bylo hodnoceno, zda navržené opatření může mít vliv na udržitelný rozvoj území, životní prostředí, ochranu půdy a vodních zdrojů, ÚSES s ohledem na biodiverzitu.

Z hlediska realizace pozemkových úprav bylo hodnoceno, zda navržené opatření se nachází v předpokládaném obvodu pozemkových úprav a následně, zda charakter opatření umožňuje zapracování do plánu společných zařízení v pozemkových úpravách. V rámci tohoto hodnocení byl proveden průzkum možného využití pozemků dotčených obcí, Státního pozemkového úřadu a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

V oblasti realizace navržených opatření byla hodnocena možnost realizace opatření, z pohledu začlenění opatření do jednotlivých kategorií, a to veřejně prospěšná stavba, veřejně prospěšné opatření a ostatní opatření. Zde bylo zhodnoceno, kdo může jednotlivé projekty realizovat z pohledu potřeby pozemků na umístění těchto opatření.

5. Analýza současného stavu

Lokalita vybraného území se nachází 22 km jihovýchodně od krajského města Plzně. Jedná se oblast v blízkosti města Blovice, které je největším sídlem mikroregionu (Červený a kol., 2008).

Obr. 1: Výřez z mapy české republiky, zvýrazněno město Blovice (<http://www.mapy.cz> upravila Bečvářová)

Geomorfologicky patří Blovicko k Poberounské soustavě, celý mikroregion vyplňuje Plzeňská pahorkatina. (Červený a kol., 2008). Blovický mikroregion je součástí celku Švihovská pahorkatina, podcelku Radyňská vrchovina, podcelku Blovická pahorkatina (Demek, 2006). Území je na podloží břidlic s vložkami buližníků, dále spility, felinickými břidlicemi a rohovci včetně navazujících žul (Červený a kol., 2008).

Mikroregionem protéká řeka Úslava, celková délka toku je 94km. Řeka má mnoho levostranných a pravostranných přítoků. Nejvydatnější přítok je Bradava, dále Podhrázský potok, Přešínský potok a Chocenický potok. Klimatické poměry mikroregionu jsou řazeny ke klimatické oblasti MT 10 jsou charakterizovány dlouhým, teplým a mírně suchým létem. Přejídné období je krátké, mírně teplé jaro a také podzim. Krátká zima je mírně teplá a velmi suchá, s krátkým trváním sněhové pokrývky (Kuča, 1996).

V Blovicích a okolí jsou hnědé půdy slabě oglejené, jílovitohlinité a hlinitosprašové. Také se zde vyskytují hnědozemě a ve značné míře je zde zastoupen i nivní typ půdy. Z hlediska půdní reakce jsou zde půdy kyselé.

Území ORP Blovice je převážně užíváno k intenzivní zemědělské výrobě. V území jsou rozmístěny intravilány obcí, které jsou propojeny místními komunikacemi, volná krajina se skládá především ze zemědělské půdy, menší bloků lesních porostů a soustavou rybníků. Rozsah a členění území ORP Blovice je patrný na obr. Č. 2.

Obr. 2: Výřez mapy, zobrazení území ORP Blovice (<http://mapy.rk-plzensky.cz/gis/upd/> upravila Bečvářová)

Zvolená reprezentativní část ÚSK je situována jihozápadně od města Blovice, Ucelenou představu je možné si udělat při pohledu na letecký snímek dané oblasti viz. Obr. Č. 3, na kterém je patrné členění území, koryto vodního toku i s nivou.

Převážná část území je výrazně zemědělsky využívána. V zájmové oblasti se nachází obce Komorno, Chocenická Lhota, Koutousov. Reprezentativním územím protéká Komorenský potok, který byl upraven, napřímen a částečně zpevněn. Údolní niva je velmi úzká s minimálním břehovým porostem. Část orné půdy je i dle leteckého

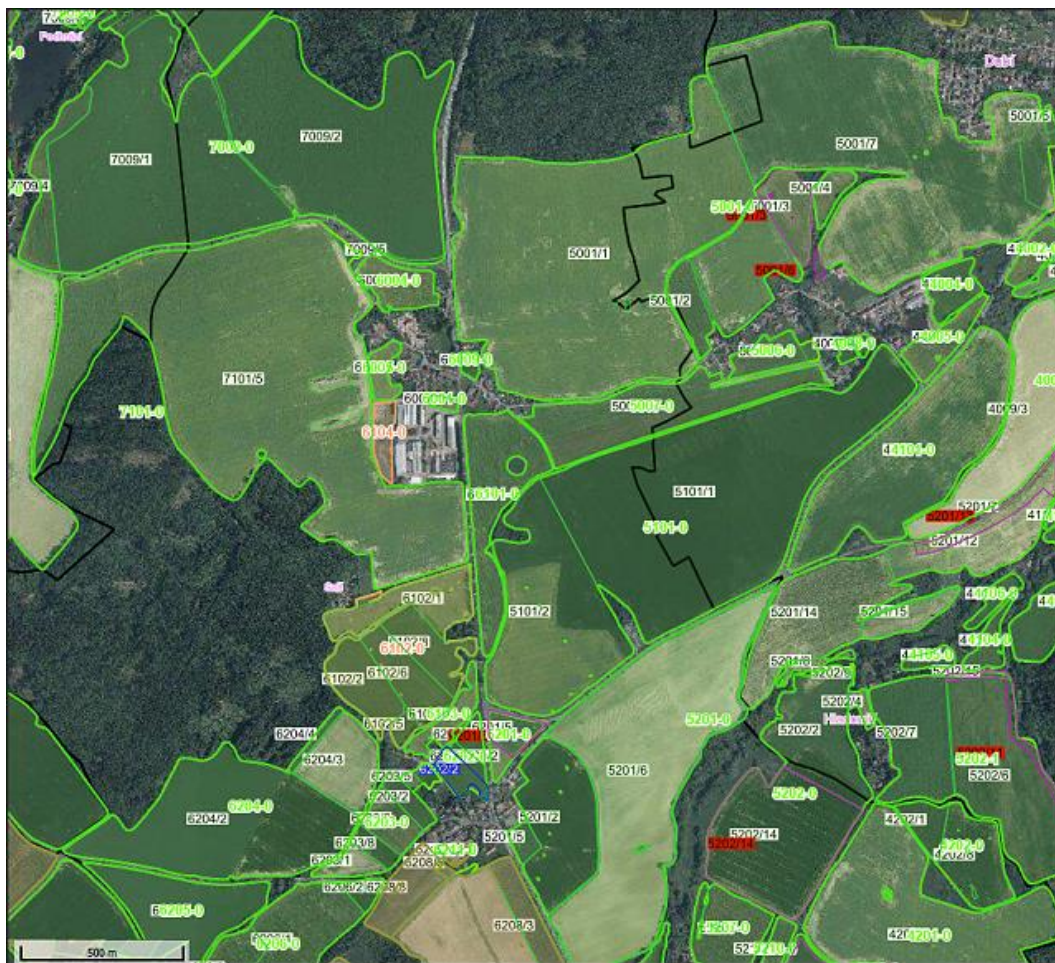
snímku velmi citelně zasažena erozí, na snímku jsou patrné i dráhy soustředěného odtoku.

Obr. 3: Letecký snímek oblasti „Blovické předpolí“ (www.mapy.cz upravila Bečvářová)

V této lokalitě, viz. Obr. Č. 4, jsou vedeny v evidenci LPIS Mze půdní bloky o velikosti od 45-68 ha. Tvar půdních bloků je přizpůsoben pohybu zemědělské techniky. Členění půdních bloků není pevné, nejsou fyzicky odděleny, tvoří kompaktní celky

Jedná se o scelené půdní bloky, které jsou povětšinou členěny změnou výsadby. V převážné většině v krajině není zastoupena doprovodná zeleň, interakční prvky. Cestní síť zpřístupňující zemědělské pozemky je minimalizována.

Obr. 4: Rozložení půdních bloků zemědělské půdy (LPIS, Mze ČR, dne 10.1.2019)

Půdní bloky jsou dle evidence LPIS v této lokalitě erozně ohrožené, část i velmi ohrožené. Na těchto půdních blocích jsou patrné dráhy soustředěného odtoku. Přehled stavu současného erozního ohrožení nám dává mapový podklad, který je veden v evidenci LPIS Mze viz. obr.5. V mapovém podkladu je zaznamenán aktuální stav erozního ohrožení jednotlivých půdních bloků. Nejvíce ohrožené půdy se nachází na svažitéch pozemcích uspořádaných do větších půdních bloků. Velikost půdních bloků na svažitém území násobí erozní ohrožení.

Obrázek 5- Rozložení půdních bloků zemědělské půdy (LPIS, Mze ČR, dne 1.4.2019)

O majetkovém uspořádání ve zvolené oblasti, je možné si utvořit představu na základě statistických údajů zahrnující následující katastrální území: Komorno, Kotousov a Chocenická Lhota. Správu statistických dat zajišťuje Katastrální úřad, katastrální pracoviště Plzeň-jih, ze kterých vyplývá, že v zájmovém území se nachází 2.316 parcel, zapsaných na 210 listech vlastnictví. Pozemky jsou zařazeny do jednotlivých kategorií, které jsou uvedeny v tabulce 1.

Druh pozemku	Způsob využití	Počet parcel	Výměra (m ²)
orná půda		884	3551586
zahrada		127	85293
travní plocha		344	662453
lesní pozemek		193	1869367
vodní plocha	nádrž přírodní	1	210
vodní plocha	nádrž umělá	22	12748
vodní plocha	tok přirozený	90	24882
zastavěná plocha		140	77663
ostatní plocha	jiná plocha	43	27233
ostatní plocha	manipulační plocha	60	48067
ostatní plocha	neplodná půda	4	3086
ostatní plocha	ostatní komunikace	258	136854
ostatní plocha	silnice	152	115649
ostatní plocha	zeleň	11	1044

Tabulka 1: Zařazení parcel dle způsobu užívání

Z tabulky 1 vyplývá, že většina vlastníků vlastní více pozemků, které mají zapsané na listu vlastnictví. Vzhledem k rozmístění pozemků a jejich přístupnosti, je zde možné doporučit provedení komplexních pozemkových úprav.

Na základě vyjádření Státního pozemkového úřadu, Ing. Horové, vedoucí pobočky Plzeň bylo zjištěno, že v reprezentativní části nebyly provedeny pozemkové úpravy. V současné době žádná z dotčených obcí nepodala žádost o provedení pozemkových úprav. Pokud by měly obce zájem požádat o provedení pozemkových úprav, je dle platných právních předpisů nutné předem získat souhlas nadpoloviční většiny majitelů zemědělské půdy v daném katastrálním území.

Lze předpokládat, že na realizaci opatření by mohly být využity pozemky, jež jsou v majetku jednotlivých obcí, Státního pozemkového úřadu a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Na základě sdělení katastrálního pracoviště Plzeň – jih bylo možné sestavit tabulku pozemků, které jsou v držení Státního pozemkového úřadu (SPÚ), Úřadu pro

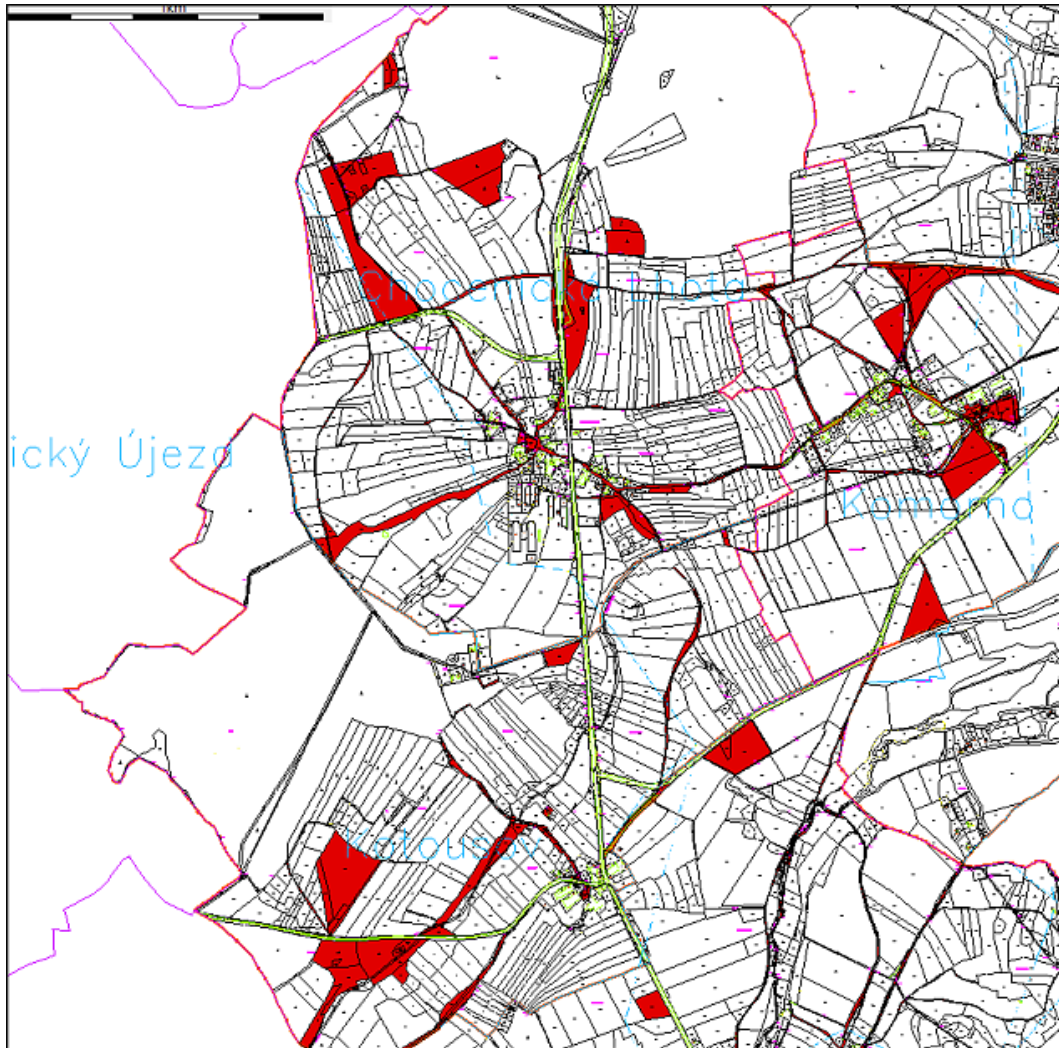
zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) a obcí. Lze shrnout, že je ve vlastnictví výše uvedených subjektů 39,9 ha. Přehled vlastnictví jednotlivých subjektů, které by mohly vyčlenit pozemky využitelné k realizaci je uveden v tabulce 2.

Katastrální území	Vlastník	Orná půda (m ²) / poz.	Zahrada (m ²)/poz.	Trvalý travní porost (m ²)/poz.	Lesní pozemek (m ²)/poz.	Vodní plocha (m ²)/poz.
Komorno	Město Blovice	71595/38	2934/4	21913/27	0	5777/10
	SPÚ	317/3	0	83/1	0	589/1
	ÚZSVM	623/1	0	570/2	0	0
Kotousov	Obec Chocenice	51550/16	0	50324/10	0	7322/13
	SPÚ	8099/12	108/1	759/3	0	0
	ÚZSVM	0	0	0	0	0
Chocenická Lhota	Obec Chocenice	120258/53	116/1	15874/10	39406/6	1550/9
	SPÚ	13.I	0	0	0	0
	ÚZSVM	12.II	0	0	0	07.I
Celkem		252467/126	3158/6	89523/50	39406/6	15245/34

Tabulka 2: Přehled vhodných pozemků využitelných k realizaci

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že umístění všech navržených opatření na vhodné pozemky není v současné době dostatek vhodných pozemků v majetku SPÚ, ÚZSVM a obcí.

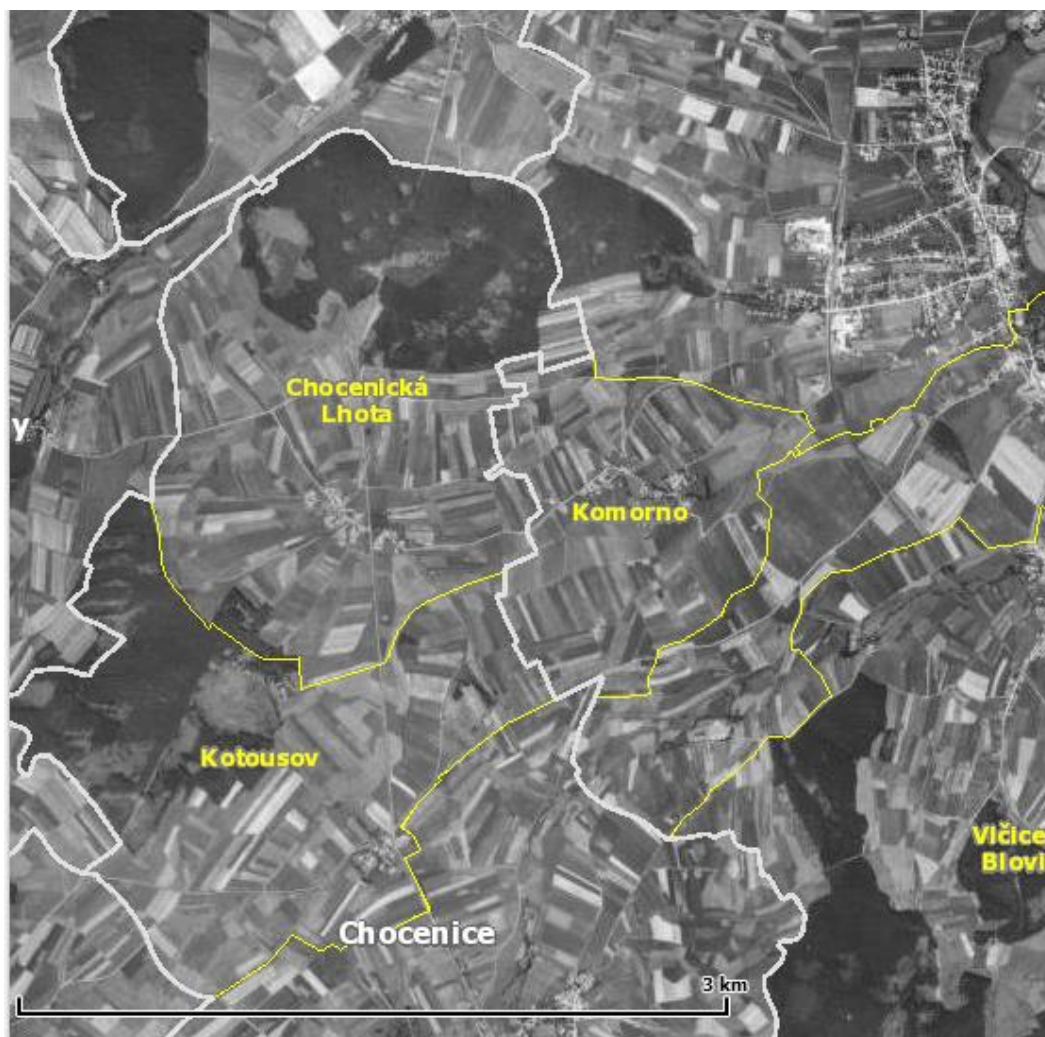
Pozemky v současné době jsou situovány především mimo oblasti, kde byla navržena opatření. K realizaci jednotlivých opatření bude možné využít tyto pozemky za předpokladu směny mezi subjekty, nebo provedení komplexních pozemkových úprav. Ucelený přehled o rozmístění využitelných pozemků lze získat z obr. 5.

Obr. 6: Grafické znázornění půdy využitelné k realizaci, vlastní obrázek vytvořen za pomoci programu Misys

Zemědělská půda byla před rokem 1952 členěna do menších půdních bloků. Tyto menší bloky byly děleny remízky, mezemi, kamennými snosy či polními cestami. Historicky se jednalo o tradiční způsob hospodaření. Jednotliví zemědělci udržovali meze a remízky mezi pozemky. Na hraničních částech mezi jednotlivými pozemky bylo dříve hojné zastoupení dřevin, které zemědělcům poskytovaly stín, zároveň sloužily jako úkryt pro mnohé živočichy. Lokalita „Blovické předpolí“ je zachycena na leteckém snímku datovaném do roku 1952 viz. příloha 2. Ze snímku je patrné, že zde byly pozemky situovány příznivě k morfologickému členění krajiny, kdy na svažitých lokalitách byly pozemky delší stranou směřovány po vrstevnicích, čímž bylo bráněno erozním vlivům. V druhé polovině 20. století došlo k scelování pozemků do půdních bloků, minimalizována byla cestní síť sloužící k zpřístupnění pozemků, rovněž minimalizovány byly dřeviny mimo lesní porost a napřímeno koryto Komorenského potoka. Významnou změnu prodělal intravilán obce, kde bylo koryto potoka

urbanizováno, veřejné prostranství uzpůsobeno pohybu zemědělské techniky. Z intravilánu byly odvedeny srážkové vody, v extravilánu byly vybudovány systémy melioračních odvodňovacích zařízení, a to vzhledem k systému plánování a financování za hektar byly odvodněny veškeré plochy, které neumožňovaly vjezd těžké zemědělské techniky ale často i na místech, která ani nebyla zamokřená, vzhledem k plnění plánu výstavby.

Obrázek 7 Letecký snímek „Blovicekého předpolí“ zachycující členění zemědělské půdy v roce 1952 (<https://www.zive.cz/bleskovky/prohlednete-fotomapu-ceska-se-snimky-starymi-60-let/sc-4-a-152726/default.aspx>- upravila: Bečvářová)

5.1 Rozbor opatření navržených v ÚSK ORP Blovice

Územní studie krajiny obce s rozšířenou působností Blovice mi byla na základě žádosti poskytnuta městským úřadem Blovice v celém rozsahu.

Město Blovice zadalo ÚSK s cílem zhodnocení aktuálního stavu vymezené oblasti, kde v první fázi bylo uskutečněno místní šetření ve všech oblastech, které se

dotýkají udržitelného rozvoje s cílem doplnění územně analytických podkladů a upřesnění způsobu užívání a zhodnocení krajiny, a to v souladu s trvale udržitelným rozvojem území. Z rozhovoru s místostarostou Ing. Hodkem vyplynulo, že bylo poukázáno obyvateli na nutnost změn, a město Blovice si stanovilo za cíl zvyšovat kvalitu životního prostředí a posilovat trvale udržitelný rozvoj obce.

ÚSK SO ORP Blovice (dále ÚSK) reflektovala na stávající stav krajiny a na základě podrobného průzkumu a rozboru v každé oblasti navrhla soubor opatření. ÚSK je komplexní dokument, který je vzhledem k velikosti zadaného území členěna na 25 částí. Návrh opatření v jednotlivých částech je členěno do čtyř vzájemně provázaných celků. Jedná se o soubor obecných opatření, na které navazují konkrétní podrobné soubory opatření pro přehlednost zpracované do tabulek. Navržená opatření jsou zakreslena v mapových pokladech ÚSK.

Všechny oblasti, které jsou řešeny v ÚSK SO Blovice zahrnují opatření, které jsou vzájemně propojené, jejichž celek tvoří ucelenou koncepci. Jedná se o oblasti voda v krajině, osídlení v krajině, hospodaření v krajině a hodnoty a struktury v krajině. Salzman a kol. (2018) navrhli soubor opatření navzájem propojených, zde je jejich celkový souhrn v reprezentativní části:

- Podpora revitalizace Komorenského potoka a upravených přítoků, vymezení údolní nivy a stanovení omezujících podmínek hospodaření (dále opatření 1)
- Zatravnění údolní nivy Komorenského potoka a přítoků (dále opatření 2)
- Vymezení údolní nivy v zastavěném území, revize využití pozemků včetně veřejného prostoru vymezeného území (dále opatření 3)
- Podpora zajištění stability vodního režimu s cílem zvýšit retenci, zpomalit odtok a podporou doplňování podzemních vod (dále opatření 4)
- Podpora hospodaření se srážkovými vodami (dále opatření 5)
- Podpora čistění odpadních vod (dále opatření 6)
- Regulace odtoku z melioračních odvodňovacích zařízení, podpora zrušení nefunkčního odvodnění ve vhodných lokalitách (dále opatření 7)
- Ochrana stávajících vodních zdrojů a podpora vyhledávání nových zdrojů (dále opatření 8)
- U veřejného prostranství zlepšovat kvalitu jeho využití (dále opatření 9)
- Silnici I. třídy tvarovat ohleduplně vůči krajině (dále opatření 10)
- Rozšířit pravidla prostorového spořádání zástavby, tak aby nově vznikající objekty nenarušovaly charakter stávající hodnotné zástavby (dále opatření 11)

- Ve vztahu k rozvojovému potenciálu, byly navrženy plošné změny plochy možné zástavby na nevhodných pozicích (mimo jádrové rozšíření území jednotlivých sídel) (dále opatření 12)
- Obecně platí návrhový charakter pevného a volného rozhraní v zastavěném a zastavitelném území (dále opatření 13)
- Pro podporu začlenění dopravních staveb do krajiny navržena úprava, nutné zabezpečení ochrany vodních zdrojů (dále opatření 14)
- Vhodně rozčlenit nadprůměrně velké bloky orné půdy vhodně. Ideální velikost půdních bloků by neměla přesáhnout 20 ha. Za pozitivní trend lze však v současné době považovat i orné bloky s výměrou do 50 ha (dále opatření 15).
- Pouze výjimečně povolovat odnímání půd kategorizovaných do 2. třídy ochrany zemědělského půdního fondu, pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad veřejným zájmem ochrany ZPF (dále opatření 16).
- S ohledem na kategorizaci půdy dle ohroženosti vodní erozí, dodržovat vhodná organizační a agrotechnická opatření (dále opatření 17).
- Půdy kriticky ohrožené vodní erozí zatravnit (dále opatření 18).
- Na půdách kriticky, velmi silně a silně ohrožených vodní erozí, je vhodné doplnit navržená organizační opatření realizací technických protierozních opatření s ohledem na skutečný stav v terénu, zkušenosti místních obyvatel, vlastnické vztahy v území a další relevantní aspekty (dále opatření 19).
- U plochy identifikované pro soulad mezi závazným právním stavem využití krajiny (dle KN) a současným využitím zemědělské půdy pro zemědělské účely (stav dle LPIS) zvážit v lokálním měřítku vhodnost zatravnění na lokalitě, kde jsou vymezeny dráhy soustředěného odtoku (dále opatření 20).
- Zatravnit plochy kriticky ohrožené vodní erozí, půdy mělké (dále opatření 21).
- Dosadba dřevin v nivě a na rozhraní kultur (dále opatření 22).
- Přírodě blízké hospodaření na loukách v údolní nivě (dále opatření 23).
- Ochrana a péče o stávající hodnotné biotopy (dále opatření 24).
- Doplnění interakčních krajinných prvků (dále opatření 25).
- Ochrana dubového stromořadí v obci Komorno (a redukce exotických jehličnanů) (dále opatření 26).
- Dosadba stromořadí podél komunikací č.11750 (Ch. Lhota – Komorno), č.117 (Blovice – Kotousov) (dále opatření 27).
- Významná komunikace č. 117 s barokním sloupem na křížení cest s významnými panoramatickými pohledy do okolní krajiny – ochrana (dále opatření 28).

- V návrhu několik nových pěších propojení obcí s okolními vsi s vazbou na Blovice a stávající cestní síť (dále opatření 29).

Komplexní zakreslení je provedeno včetně rozpracovaných podrobných návrhů v mapových podkladech, jež jsou uvedeny v přílohách 1, 2, 3 a 4. Podrobné soubory navrhovaných opatření jsou uvedeny v přílohách 5, 6 a 7.

6. Výsledky

6.1 Vliv navržených opatření na způsob užívání půdy

Na základě prostudování stávajícího stavu a navržených opatření v ÚSK SO ORP Blovice v reprezentativní části „Blovické předpolí“ lze zhodnotit, že opatření byla zpracována s ohledem na posílení udržitelného rozvoje krajiny, zvýšení biodiverzity, posílení ÚSES a krajinného rázu.

Z rozboru současného stavu krajiny a navržených opatření v ÚSK, byl stanoven rámec realizovatelných cílů, které by měli vliv na zvýšení stability krajiny. V mapovém podkladu jednotlivých oblastí jsou obrysově zakreslena opatření, viz. přílohy 1, 2, 3 a 4. Z mapových podkladů je patrné, že opatření situované do intravilánu obce mají přesah do oblastí plánovaného rozvoje, ale též do volné krajiny. Opatření zakreslena v extravilánu nastiňují předpokládaný zábor půdy. Potřeba a změna užívání půdy bude v této zemědělsky silně zaměřené krajině hlavním řešeným úkolem pro samotnou realizaci navržených opatření. Zemědělská výroba je zde dle mapových podkladů a analýzy využití pozemků zaměřena na rostlinnou výrobu. Zemědělská půda je dle analýzy lokality uspořádána do velkých půdních bloků. Tyto půdní bloky užívají velkoplošní uživatelé.

Prostudováním historického snímku bylo zjištěno, že i v minulosti byla tato oblast zaměřena na rostlinnou výrobu, půda však byla členěna do malých půdních bloků, které užívali jednotliví zemědělci. Změna v oblasti, která proběhla v druhé polovině 20.století zemědělskou půdu transformovala do současné podoby. Tato transformace, zde změnila krajinný ráz a způsob užívání a prostorové uspořádání sídel, i volné krajiny.

Vliv realizace opatření je nutné z důvodu zaměření užívání půd hodnotit s ohledem na potřebu vyjmutí zemědělské půdy z ZPF, či změnu způsobu užívání či omezení užívání na zemědělskou výrobu. V tabulce 3 je ucelený přehled potřeby půdy, celková potřeba půdy bude stanovena podle konkrétních projektů, dle kterých se jednotlivé opatření budou realizovat. Z tohoto přehledu vyplývá potřeba nového uspořádání jednotlivých pozemků z hlediska způsobu využití. Změna se dotkne půdy a to vyjmutí orné půdy z ZPF s ohledem na potřebu stavby veřejně prospěšných staveb, nebo změnu způsobu užívání při realizaci ochranných opatření, tj. zatravnění erozně ohrožených půd, nebo omezení hospodaření na daných pozemcích z důvodu přírodních jevů (rozliv vody na nivních pozemcích).

	Vyjmutí půdy z ZPF	Změna způsobu užívání půdy	Omezení užívání půdy
Opatření 1	ne	ano	ano
Opatření 2	ne	ano	ano
Opatření 3	ne	ano	ne
Opatření 4	ne	ano	ano
Opatření 5	ne	ne	ne
Opatření 6	ano	ne	ne
Opatření 7	ne	ano	ano
Opatření 8	ne	ne	ne
Opatření 9	ne	ne	ne
Opatření 10	ano	ne	ne
Opatření 11	ne	ne	ne
Opatření 12	ne	ne	ne
Opatření 13	ne	ano	ne
Opatření 14	ano	ne	ne
Opatření 15	ne	ano	ne
Opatření 16	ne	ne	ne
Opatření 17	ne	ano	ano
Opatření 18	ne	ano	ano
Opatření 19	ne	ano	ano
Opatření 20	ne	ano	ano
Opatření 21	ne	ano	ano
Opatření 22	ne	ano	ano
Opatření 23	ne	ne	ne
Opatření 24	ne	ne	ne
Opatření 25	ne	ano	ano
Opatření 26	ne	ne	ne
Opatření 27	ne	ne	ne
Opatření 28	ne	ne	ne
Opatření 29	ano	ne	ne

Tabulka 3: Potřeba změny užívání ZPF v oblasti „Blovické předpolí“

Z výše uvedeného přehledu je patrné, že z hlediska změny struktury využívání půdy v dané oblasti se bude jednat o citelnou změnu. Navržené opatření budou mít předpokládaný dopad na způsob hospodaření zemědělských subjektů, kterých se tato omezení dotknou. U 4 opatření lze předpokládat nutnost vyjmutí půdy z ZPF, u 14 opatření změnu způsobu užívání a u 11 opatření omezení užívání půdy.

6.2 Realizace navržených opatření za pomoci PSZ v PÚ

Pro hodnocení možnosti realizace v PÚ bylo nutné vymezit lokalitu, do které jsou navržena daná opatření umístěna. Členění bylo zvoleno dle možného obvodu PÚ. Do pozemkových úprav nebývají zahrnovány intravilány obcí. Do obvodu pozemkových úprav, lze tedy zahrnout část extravilánu, u kterého lze předpokládat, že bude zahrnut do obvodu PÚ. Následně dle literární rešerše a prostudování jednotlivých opatření bylo možné stanovit, která opatření svým charakterem mají předpoklad pro zpracování do PSZ. Dále také, které opatření je možné dle charakteru zhodnotit jako VPS a VPO.

	Intravilán	extravilán		
		VPS	VPO	PSZ
Opatření 1	ne	ano	ne	ano
Opatření 2	ne	ne	ano	ano
Opatření 3	ano	ne	ne	ne
Opatření 4	ano	ne	ano	ano
Opatření 5	ano	ne	ne	ne
Opatření 6	ano	ne	ne	ne
Opatření 7	ne	ano	ne	ano
Opatření 8	ne	ne	ano	ano
Opatření 9	ano	ne	ne	ne
Opatření 10	ne	ano	ne	ne
Opatření 11	ano	ne	ano	ne
Opatření 12	ano	ne	ano	ne
Opatření 13	ano	ne	ano	ne
Opatření 14	ano	ano	ne	ne
Opatření 15	ne	ne	ano	ano
Opatření 16	ne	ne	ne	ne
Opatření 17	ne	ne	ano	ano
Opatření 18	ne	ne	ano	ano
Opatření 19	ne	ano	ano	ano
Opatření 20	ne	ne	ano	ano
Opatření 21	ne	ne	ano	ano
Opatření 22	ne	ne	ano	ano
Opatření 23	ne	ne	ano	ano
Opatření 24	ne	ne	ano	ano
Opatření 25	ne	ne	ano	ano
Opatření 26	ne	ne	ano	ne
Opatření 27	ne	ne	ano	ne
Opatření 28	ne	ne	ne	ne
Opatření 29	ne	ano	ne	ne

Tabulka 4- přehled umístění opatření a jejich charakter

Na základě výsledků uvedených v tabulce 4, bylo zjištěno, že je možné zařadit 14 opatření navržených v ÚSK do PÚ. Dále bylo zjištěno, že charakter VPS má 6 navržených opatření v ÚSK a také 18 opatření lze zařadit do VPO.

6.3 Možnosti realizace navržených opatření

Navržená opatření ÚSK SO Blovice jsou navržena komplexně a realizaci jednotlivých opatření může provést více subjektů, dle charakteru daného opatření. V případě, že dané opatření může realizovat více subjektů, je zde možná dohoda na spolupráci při realizaci či spolufinancování realizace.

	Obec	Pozemkový úřad	Krajský úřad
Opatření 1	ano	ano	ne
Opatření 2	ano	ano	ne
Opatření 3	ano	ne	ne
Opatření 4	ano	ano	ne
Opatření 5	ano	ne	ano
Opatření 6	ano	ne	ano
Opatření 7	ano	ano	ne
Opatření 8	ano	ano	ano
Opatření 9	ano	ne	ne
Opatření 10	ne	ne	ano
Opatření 11	ano	ne	ne
Opatření 12	ano	ne	ne
Opatření 13	ano	ne	ne
Opatření 14	ano	ne	ano
Opatření 15	ano	ano	ne
Opatření 16	ano	ano	ano
Opatření 17	ne	ano	ne
Opatření 18	ano	ano	ne
Opatření 19	ne	ano	ne
Opatření 20	ne	ano	ne
Opatření 21	ano	ano	ne
Opatření 22	ano	ano	ano
Opatření 23	ano	ano	ne
Opatření 24	ano	ano	ano
Opatření 25	ano	ano	ne
Opatření 26	ano	ne	ne
Opatření 27	ano	ne	ano
Opatření 28	ano	ne	ano
Opatření 29	ano	ne	ano

Tabulka 5: Souhrnný přehled zadavatelů realizací projektu

K financování jednotlivých opatření, lze získat potřebné prostředky z různých zdrojů. Jednotlivé zdroje financování, lze kombinovat dle konkrétních podmínek jednotlivých Operačních programů.

	Obec		Pozemkový úřad		Kraj	
	RO	OPŽP	VPS	PRV	RK	OPD
Opatření 1	ano	ano	ano	ano	ano	ne
Opatření 2	ano	ne	ano	ano	ano	ne
Opatření 3	ano	ne	ne	ne	ne	ne
Opatření 4	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Opatření 5	ano	ano	ne	ne	ano	ne
Opatření 6	ano	ano	ne	ne	ano	ne
Opatření 7	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Opatření 8	ano	ano	ano	ano	ano	ne
Opatření 9	ano	ano	ne	ne	ne	ne
Opatření 10	ne	ne	ne	ne	ano	ano
Opatření 11	ano	ne	ne	ne	ne	ne
Opatření 12	ano	ne	ne	ne	ne	ne
Opatření 13	ano	ano	ne	ne	ne	ne
Opatření 14	ano	ano	ne	ne	ano	ano
Opatření 15	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Opatření 16	ano	ne	ne	ne	ne	ne
Opatření 17	ano	ne	ano	ne	ne	ne
Opatření 18	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Opatření 19	ano	ne	ano	ano	ne	ne
Opatření 20	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Opatření 21	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Opatření 22	ano	ano	ano	ano	ne	ne
Opatření 23	ne	ne	ano	ano	ne	ne
Opatření 24	ano	ano	ano	ano	ano	ne
Opatření 25	ano	ano	ano	ano	ano	ne
Opatření 26	ano	ano	ne	ne	ne	ne
Opatření 27	ano	ano	ne	ne	ano	ne
Opatření 28	ano	ne	ne	ne	ne	ne
Opatření 29	ano	ne	ne	ne	ne	ne

Tabulka 6: Přehled možného financování realizace jednotlivých opatření

V této diplomové práci byl uveden základní přehled možného krytí finančních nákladů. Navržená opatření, která by realizovaly obce, by bylo možné financovat z rozpočtu obce, nebo z Operačního programu životního prostředí 2014-2020 a národního programu Dešťovka II. 2018 +. Navržené opatření zahrnuté do PÚ, by bylo možné financovat ze zdroje VPS Pozemkového úřadu, nebo Operačního programu rozvoje venkova 2014-2020. Krajský úřad by mohl realizaci opatření hradit z rozpočtu

krajského úřadu, nebo Operačního programu doprava 2014-2020. Základní přehled možností financování realizace jednotlivých opatření je uveden v tabulce 6.

6.4 Předpokládaný vliv jednotlivých opatření na složky životního prostředí

Vzhledem k vysokému zastoupení zemědělské výroby, patří mezi velmi významné opatření vztahující se k půdě a ochraně půdy. Na ochranu půdy jsou zaměřeny opatření 15 až 21. Tato opatření jsou zaměřena na snížení erozního ohrožení půd, ochranu ZPF. Půdy dle evidence LPIS MZe jsou zde převážně ohroženy vodní erozí, vlivem velikosti půdních bloků je tato eroze zrychlená, mnoho pozemků i celých půdních bloků je zde řazeno do silně erozně ohrožených půd. Navržená uvedená opatření je možné zpracovat do konkrétního plánu PZS v PÚ. Při řešení návrhu PSZ je velmi pravděpodobné, že zde budou navrženy organizační změny, opatření organizačního charakteru, agrotechnické opatření, ale i technické opatření. Tato opatření mohou mít následný pozitivní vliv i na ochranu vodních toků a nádrží před ohrožením uvolněnými a transportovanými látkami vlivem eroze.

Významná opatření navržená s ohledem na ochranu vody jsou zpracována v opatřeních 1-8, 14, 22-23. Tato opatření je možné dle tabulky 4 s ohledem na realizaci rozčlenit na opatření navržená v intravilánu obcí a v extravilánu. Opatření navržená v intravilánu obcí je možné dále členit na etapu retence vody v intravilánu, díky které je možné zpomalit odtok vod ze zastavěného území. Dále čištění odpadních vod, kde lze předpokládat vliv na snížení znečištění povrchových vod. Následují opatření navržená ve volné krajině, kde na prvním místě byla navržena revitalizace vodního toku a přítoků. Předpokládaným vlivem je zpomalení odtoku vod z území, dále retence vod v nivě toku. Opatření 1,2,7 a 8 je možné podrobně rozpracovat v PSZ v PÚ. Vhodně zvolenými a realizovanými projekty, zde může dojít k výraznému posílení biodiverzity, posílení sítě ÚSES, kde revitalizovaný vodní tok s doprovodnou zelení by byl novým biokoridorem i biotopem.

U navržených opatření 1, 2, 7, 10, 15, 18, 20-27, lze předpokládat dle jejich charakteru vliv na ÚSES. Navržené doplnění krajinných prvků zvýší množství stanovišť, kde lze předpokládat nárůst biodiverzity. Navržené propojení těchto stanovišť by mohlo mít pozitivní vliv na stabilitu stávajících jednotlivých populací. Navržená opatření mají charakter, který by mohl posílit ÚSES.

6.5 Zhodnocení vlivů na realizaci navržených opatření

Jak bylo zjištěno podmínkou realizace většiny navržených opatření je získání vhodné půdy, na kterých by byla tato opatření realizována. V rozboru území bylo zjištěno, že v současné době lze předpokládat nedostatek půdy vhodné k realizaci opatření navržených v rámci pozemkových úpravách i mimo ně. K tomuto zjištění vedl předpoklad, že pozemky na tato opatření by vyčlenili obce, PÚ a ÚZSVM. Jelikož bylo v rozboru zjištěno, že obce, PÚ a ÚZSVM nemají dostatečné množství využitelné půdy, bude nutné zajistit i další zdroj půdy, na které by bylo možné realizovat opatření. Z rozboru možností realizace a literární rešerše vyplynuly možné scénáře, které by umožnili získání dostatečného množství půdy. Jedná se především odkoupení pozemků či vyvlastnění.

Vzhledem k celkovému množství a komplexnosti opatření, je možné předpokládat i vysokou finanční náročnost samotné realizace. V rozboru možného financování realizace bylo zjištěno, že by k financování bylo možné využít některé Operační programy EU a tím by bylo možné zajistit finanční krytí realizace jednotlivých opatření. Z tohoto hlediska lze předpokládat, že realizace navržených opatření v ÚSK SO Blovice je možná.

Na základě výše zjištěných poznatků lze shrnout, že lze opatření navržená v reprezentativní části ÚSK realizovat. K samotné realizaci lze předpokládat nutnost učinění více kroků, které budou dle rozsahu a komplexnosti z hlediska časového více náročné. Avšak z pohledu udržitelného rozvoje krajiny jsou navržená opatření a jejich realizace potřebnou změnou, která by jej posílila. Dále lze konstatovat, že očekávat pozitivní vliv realizace na kvalitu života obyvatel obcí by měl být pozitivní. Neméně významným vlivem realizace je posílení ÚSES a biodiverzity, díky které by volně žijícím živočichům měli nové biotopy, umožněný bezpečný každodenní pohyb v krajině a dále i migrace.

7. Diskuse

Diplomová práce byla zaměřena na postup realizace navržených opatření v pozemkových úpravách. Navržená opatření byla zhodnocena na základě shromážděných podkladů v literární rešerši. Opatření bylo nutné rozčlenit dle umístění daného opatření. Z tohoto rozboru byl vyhodnocen okruh opatření, které je možné zpracovat v PÚ do PSZ. Z prostudovaných příloh 1, 2, 3 a 4 (mapové výřezy reprezentativní oblasti „Blovické předpolí“), byla vyhodnocena vyšší potřeba pozemků pro realizaci pozemků. Část těchto pozemků bude dle rozboru charakteru opatření nutné vyjmout z ZPF. Dále zde byla zjištěna potřeba změny způsobu užívání či omezení užívání, také dle charakteru navržených opatření.

Rozborem opatření bylo zjištěno, že pozemky, na kterých by byly realizovány stavby veřejně prospěšných staveb, budou patřit do kategorie pozemků, které bude pro realizaci potřeba vyjmout z ZPF. Dále bylo zjištěno, že je zde řada opatření, které spadají do kategorie veřejně prospěšných opatření, pro tato opatření není nutné vyjímat půdu z ZPF, ale změnit způsob užívání či omezení způsobu užívání. Na základě výše uvedených zjištění a dle charakteru území bude se jednat o výraznou změnu oproti současnému stavu.

Potřeby změny v užívání půdy a omezení hospodaření či vyjmutí půdy z ZPF mohou vyvolat diskusi, zda je nutné provádět navržená opatření. Zde je možné shrnout na základě literární rešerše a rozboru současného stavu, že v případě ponechání současného stavu, je velmi pravděpodobné, že se bude nadále navyšovat působení antropogenních faktorů na krajinu. Krajina je v současné době silně ovlivněna zemědělskou výrobou, kdy velké půdní bloky představují pro mnohé živočichy bariéry. Tyto bariéry znemožňují migraci živočichů. Zemědělské hospodaření je v dané lokalitě zaměřeno na rostlinou výrobu, ta je závislá na kvalitě půdy. Pokud by nebyla realizována protierozní opatření, je dle poznatků uvedených v odborné literatuře možné předpokládat další zhoršování kvality půdy, nárůst erozního ohrožení půd, které by v budoucnosti mohli limitovat zemědělskou výrobu. Navazujícím faktorem je voda a její zdroje a dostupnost v krajině, které také ovlivňují zemědělskou výrobu. Nejen zemědělskou výrobu, ale také biodiverzitu ovlivňuje hospodaření s vodami a vodními zdroji. Lze předpokládat, že pokud by se neprováděla navržená opatření v oblasti voda v krajině, mohl by v budoucnosti nedostatek vodních zdrojů ovlivňovat všechny složky životního prostředí, včetně zemědělské výroby.

Na základě uvedených historických podkladů, lze konstatovat, že reprezentativní oblast „Blovické předpolí“ i v historii zemědělskou oblastí. Zemědělská výroba zde byla a je silně zaměřena na rostlinou výrobu. V kapitole analýza současného stavu, byl vyhodnocen stav před scelováním půdy a změnou způsobu hospodaření. Zásahy do krajiny, které byly uskutečněny v druhé polovině 20.století umožnily nový způsob hospodaření na pozemcích. Nové uspořádání zemědělské půdy navýšilo množství zemědělské půdy, zejména orné půdy na úkor ostatních složek krajiny. Změna způsobu hospodaření krátkodobě zvýšila výnos pěstovaných plodin, avšak pohyb velké zemědělské techniky ovlivnil negativním způsobem půdu, především zhutněním. Velikost půdních bloků, způsob obdělávání a druh pěstovaných komodit ovlivňuje erozi půd.

Realizace opatření prostřednictvím PÚ je dlouhodobý proces, který probíhá v jednotlivých katastrálních územích, s možností zahrnutí navazujících částí sousedních katastrálních území. V průběhu každé KoPÚ je zpracován PSZ, který na základě zjištěných vlivů navrhuje komplexní dokument, na základě, kterého jsou daná opatření rozpracována do konkrétních projektů a realizována. Z výsledků plynoucích v rozboru možné realizace vyplývá, že 14 navržených opatření v reprezentativní části „Blovické předpolí“ lze realizovat v PÚ. Jedná se o část opatření, které je možné za pomoci pozemkových úprav realizovat. Při samotné realizaci bude nutné řešit nedostatek půdy. Půda, která je ve vlastnictví SPÚ, obcí a ÚZSVM a je možné ji využít pro realizaci PSZ, dle předpokladu plynoucího z rozboru, nebude dostačující k realizaci všech opatření.

Cílem této diplomové práce bylo zhodnocení možnosti realizace navržených opatření v ÚSK. Na základě zhodnocení bylo zjištěno, že všechna opatření navržená v ÚSK SO Blovice v reprezentativní části Blovické předpolí lze realizovat.

Na základě zjištěných výsledků bylo zjištěno, že sice lze opatření realizovat, avšak nedostatek využitelných pozemků otevřel další směr hodnocení možné realizace. Rozbor opatření shledal, že realizace řady opatření bude prováděna ve veřejném zájmu. Jedná se o veřejně prospěšné stavby a veřejně prospěšné opatření. Na základě této skutečnosti by bylo možné pozemky vyvlastnit. V literární rešerši je popsán způsob vyvlastnění dle platné legislativy. Vše výše uvedené je v souladu s právním rámcem České republiky. Zde však vyvstává z etického pohledu závažný problém, jelikož pozemky již byly v minulosti vyvlastněny. Po prostudování historických faktů, které se váží k změnám v držení pozemkům, je možné shrnout dané skutečnosti následovně:

- Půda v reprezentativní části byla vlastníkům ve veřejném zájmu – kolektivizace vyvlastněna
- Změny na vyvlastněných pozemcích, které byly provedeny do dnešních dnů ovlivňují krajinu a výrazně změnily charakter jednotlivých pozemků
- Pozemky byly navraceny majitelům, avšak scelené do velkých půdních bloků, které neumožňují přístupy k jednotlivým pozemkům a hospodaření na nich
- Vlivem vyvlastnění byla zpřetrhána vazba vlastníků na půdu

A tak je nutné zodpovědět otázku, zda lze z morálního hlediska opětovně vyvlastnit pozemky. Každý zásah do vlastnických práv, byl v historii prováděn ve veřejném zájmu, s užitkem pro celou společnost. Vznikaly, tak historické křivdy, jejichž následky jsou ve společnosti stále přítomné. Dovoluji si vyslovit svoji domněnku, že pokud by bylo přistoupeno ke kroku vedoucího k vyvlastnění pozemků, nebude veřejnost nakloněna realizaci projektů, byť by měly významně pozitivní vliv na udržitelný rozvoj krajiny.

Opatření navržená v ÚSK SO Blovice jsou navržena ve veřejném zájmu udržitelného rozvoje krajiny. V případě vyvlastnění pozemků pro účely realizace by obyvatelé obcí, majitelé ostatních pozemků i velkoplošný uživatelé půdy, pravděpodobně nezískali k těmto opatřením kladný vztah. Pokud si uvážíme, že již jednou došlo k přetrhání vazem ke krajině a půdě, a dosud nebylo napraveno co se v historii přetrhalo a někteří lidé stále mají pocit, že nebylo navraceno vše, tedy pozemky ve stavu v jakém jejich rodinám byly vyvlastněny. Byl by zde vytvořen další blok mezi obyvateli, vlastníky, uživateli a obnovenou krajinou. Proto si zde dovoluji vyslovit, že realizovaná opatření na pozemcích vyvlastněných, by nebyla přijatá veřejností.

Z tohoto důvodu zde musím konstatovat, že je pro realizaci opatření nutné hledat jiné způsoby, které by umožnili realizaci všech opatření. Vztah obyvatel ke krajině je nutné podporovat, posilovat vztah obyvatel obcí a měst k životnímu prostředí.

Po prostudování všech možností je možné pozemky na realizaci získat odkoupením pozemků. Avšak i zde je přítomen historický vliv událostí předešlých, kdy každý majitel si hlídá výměru svých pozemků a nechce se vzdát ani malé části půdy. Předešlé ztráty, jsou pro řadu majitelů stále přítomným vlivem. Majitele nepřiměje ke změně názoru ani vidina finančního zisku, byť v zájmu veřejně prospěšných zařízení i územního rozvoje. Domnívám se, že cestou, jak realizovat opatření v krajině

k posílení udržitelného rozvoje krajiny, je zapojení majitelů a uživatelů v rámci podpůrných opatření.

Dle mého názoru je jedním z možných podpůrných opatření, kterými by mohl stát, potažmo obce, motivovat majitele vyčlenit či realizovat část opatření na své půdě a to snížení daní, dotace a další pozitivní nástroje motivující majitele. Podpora zemědělců v historii prokázala, že pozitivní pobídky jsou účinnější než represivní následné opatření. Pokud by došlo k veřejné shodě, mohlo by se jednat o tyto nástroje, které by motivovali k přistoupení i realizaci těchto opatření. Majitelé by nepřišli o půdu, předešlo by se negativnímu vlivu minulosti. Svou účastí, kdyby se zapojili do realizace, která by jim umožnila ochranu svého majetku, podporu rozvoje krajiny a biodiverzity. Toto zapojení by u nich obnovilo vztah k půdě i krajině, kde by jim bylo umožněno spolupracovat ve všech fázích. Pokud by došlo při realizaci k změně způsobu užívání či nutnosti vyjmutí z ZPF, byla by ztrátu vlastníkům kompenzovat daňovým zvýhodněním. Pro zemědělce by zde v případě zapojení do realizace byla dána možnost dotačních programů, na které by mohli navazovat další podpory na obnovu krajiny, kdy jejich hlavním cílem by byla péče o jednotlivé opatření, která by byla jasně definována v plánu péče. Svou soustavnou činností by přispívali k udržitelnému rozvoji krajiny, kdy by prováděli údržbu a péči o dané opatření. Domnívám se, že pokud by velkoplošný zemědělec sice přišel o část svých příjmů z dotací za obdělávání orné půdy, ale měl by je kompenzaci v podobě dotací za realizaci a údržbu opatření, které by mohl realizovat. Lze předpokládat, že by řada těchto subjektů zapojila do tohoto programu a spoluutvářela by krajinný ráz. Takto nastavená podpora by mohla být pozitivní motivací dalším subjektům. Následujícím předpokládaným efektem by byl kladný vztah k provedeným opatřením vlivem osobní účasti, čímž by byly omezeny předpokládatelné nežádoucí vlivy.

8. Závěr

Literární rešerše byla zaměřena na důležité oblasti, které jsou řešeny v ÚSK SO Blovice. V literární rešerši je poskytnut rámec na základě, kterého lze získat ucelený pohled na krajinu, složky životního prostředí, zákonný rámec územního plánování, pozemkových úprav a vlastnického práva v České republice i historické změny ovlivňující vlastnické vztahy k půdě. Díky tomuto ucelenému přehledu je možné si utvořit vlastní pohled na řešenou problematiku.

V analytické části byla provedena analýza současného stavu reprezentativní části ÚSK ORP Blovice. Rozbor současného stavu území a navržených opatření v reprezentativní části umožnil komplexní pohled na navržené opatření na způsob užívání půdy, možnosti realizace navržených opatření, ale předpokládané vlivy, které mohou ovlivňovat možnost realizace. V práci byli zhodnoceny i vlivy, které by mohli ovlivnit realizaci navržených opatření.

Pro obce, které zvažují, zda jim může územní studie krajiny přinést dostatečné podklady pro udržitelný rozvoj území, byly v diplomové práci uvedeny příklady, ze kterých vyplývá, že územní studie krajiny je vhodným nástrojem obcí, který jim poskytne územně analytické podklady, ale také ucelený pohled na současný stav krajiny, sídel a návrh opatření, které by vedli k posílení udržitelného rozvoje krajiny jako celku.

V diplomové práci se dále obce mohou seznámit s následujícími kroky, které umožňují realizaci navržených opatření. Možnosti realizace části navržených opatření v pozemkových úpravách.

Město Blovice učinilo první krok v dlouhé cestě ke splnění cílů, které si stanovilo.

Na základě shrnutí všech zjištěných skutečností je možné uvést, že diplomová práce splnila všechny vytčené cíle.

9. Přehled literatury a použitých zdrojů

Odborná literatura:

Batysta, M., 2014: *Pozemkové úpravy. Nástroj pro udržitelný rozvoj venkovského prostoru*, 5. doplněné vydání. Státní pozemkový úřad, Praha, 48 s.

Bartošková, K., Vlasák, J., 2007: *Pozemkové úpravy*. Nakladatelství ČVUT, Praha, 168 s.

Bičík, I., Hauptman, I., Kukul, Z., Pošmourný, K. [eds], 2009: *Půda v České republice*. Consult, Praha, 255 s.

Brundland, G.H., 1991: *Naše společná budoucnost*. Pavel Korčák. Academia, Praha, 297 s.

Burian, Z., Váchal J., Němec, J., Hladík, J. [eds], 2011: *Pozemkové úpravy*. Consult, Praha, 207 s.

Červený P., Hostýnek J. a Tolasz R., 2008: *Plzeňsko – příroda, historie, život*. Nakladatelství Miloš Uhlíř – Baset, Příbram, 879 s.

Damohorský, M., 2010: *Právo životního prostředí*. 3. vyd. C. H. Beck, Praha, 680 s.

Demek, J., Macovčín, P., 2006: *Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny*. AOPK ČR, Brno, 580 s.

Doležal, J., 2006: *Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související: s poznámkami*. Linde, Praha, 703 s.

Dudová, J., 2007: *Pozemkové právo*. Key Publishing, Ostrava, 170 s.

Dudová, J., 2009: *Pozemkové právo*. Vysoká škola realitní - Institut Franka Dysona, Brno, 89 s.

Dumbrovský, M., 2004: *Pozemkové úpravy*. Akademické nakladatelství CERM, Brno, 263 s.

Dušek, H., 2010: *Udržitelný rozvoj*. Evropský polytechnický institut, Kunovice, 108 s.

Forman, R.T.T., Gordon, M., 1986: *Landscape Ecology*. J. Wiley and Sons, New York, 619 s.

Hák, T., Rynda, I., 2001: *Lidé a ekosystémy: sborník přednášek*. Univerzita Karlova, Praha, 108 s.

Hanák, J., 2015: *Vyvlastnění z environmentálních důvodů: současný stav a perspektivy*. Masarykova univerzita, Brno, 2015. 246 s.

Hegenbart, M., 2008: *Stavební zákon: komentář*. C.H. Beck, Praha, 490 s.

Höll, N., 2009: *Arten, Biotope, Landschaft: Schlüssel zum Erfassen, Beschreiben, Bewerten*. Landesanstalt für Umweltschutz Baden-Württemberg, Karlsruhe, 314 s.

Holý, M., 1994: *Eroze a životní prostředí*. České vysoké učení technické, Praha, 288 s.

Hůla, J., Procházková, B., 2008: *Minimalizace zpracování půdy*. Profi Press, Praha, 248 s.

Jandák, J., Prax, A., Podrázský, V., 2004: *Půdoznalství, skripta*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 142 s.

Janeček, M., 2008: *Základy erodologie*. Česká zemědělská univerzita, Praha, 165 s.

Janeček, M., 2012: *Ochrana zemědělské půdy před erozí: metodika*. Powerprint, Praha, 113 s.

Jelínek, F., 1999: *Nedocenené bohatství*. MŽP ČR, Praha, 111 s.

Kalač, P., 2010: *Chemie životního prostředí*. 2., dopl. vyd. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, České Budějovice, 171 s.

Kostkan, V., 1996: *Územní ochrana přírody a krajiny v České republice*. VŠB-Technická univerzita, Ostrava, 138 s.

Kuča, K., 1996: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Libri, Praha, 874 s.

Kulhavý, Z., Pelíšek, I., 2017: *Postupy pro dosažení udržitelnosti hydromelioračních opatření v podmínkách České republiky: metodika*. VÚMOP, Praha, 143 s.

Kvítek, T., 2017: *Retence a jakost vody v povodí vodárenské nádrže Švihov na Želivce: význam retence vody na zemědělském půdním fondu pro jakost vody a současně i průvodce vodním režimem krystalinika*. Povodí Vltavy, státní podnik, Praha, 268 s.

Löw, J., 1995: *Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability: metodika pro zpracování dokumentace*. Doplněk, Brno, 122 s.

Lipský, Z., 1999: *Krajinná ekologie pro studenty geografických oborů*. Karolinum, Praha, 129 s.

Míchal, I., 1992: *Ekologická stabilita*. Veronica, Brno, 275 s.

Mlčoch, S., Pelc, F., Hošek, J. [eds], 1998: *Státní program ochrany přírody a krajiny ČR*. Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha, 21 s.

Novotný, I., Papaj, V., Podhrázská, J. [eds], 2017: *Příručka ochrany proti erozi zemědělské půdy*. 3. aktualizované vydání. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, Praha, 86 s.

Novotný, P., 2014: *Nový občanský zákoník*. Grada, Praha, 168 s.

O'Connor, R.J., Shrubbs, M., 1986: *Farming And Birds*. Cambridge Univ. Press, Cambridge, 290 s.

Opletová, P., Novák, J., Kotovicová, J., 2012: *Vzdělávací modul Ochrana životního prostředí voda*. ZERA - Zemědělská a ekologická regionální agentura, Náměšť nad Oslavou, 164 s.

Podhrázská, J., 2006: *Projektování pozemkových úprav*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 2006, 215 s.

Podhrázská, J., 2014: *Systém analýzy území a návrhu opatření k ochraně půdy a vody v krajině: podklad pro územní plánování a pozemkové úpravy*. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, oddělení pozemkové úpravy a využití krajiny, Praha, 52 s.

Průcha, P., 1998: *Základní pojmy a instituty správního práva*. Masarykova univerzita, Brno, 420 s.

Reinöhllová, E., Severová, M., Prudký, J., 1998: *Pozemkové úpravy a obnova vesnice v Bavorsku ve srovnání s Českou republikou*. Ústav územního rozvoje, Brno, 63 s.

Rohon, P., 2001: *Životní prostředí 40: tvorba a ochrana krajiny*. Vyd. 2. přeprac. Vydavatelství ČVUT, Praha, 170 s.

Selman, P., 2012: *Sustainable landscape planning: the reconnection agenda*. Taylor & Francis Ltd, Abington, 166 s.

Shiple-Mattos, H., Lyons, J., Bellsham, C., Harding, D., Johnston, M., 1996: *WWF changing Worlds. 35 years of conservation achievement*. WWF International, Gland, Switzerland, 172 s.

Sklenička, P., 2003: *Základy krajinného plánování*. Vydavatelství Naděžda Skleničková, Brno, 321 s.

Soukup, M., 2008: *Biotechnická opatření v krajině pro zvýšení retence vody na odvodněných pozemcích v pramenných oblastech: metodika a katalog navrhovaných opatření*. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, Praha, 82 s.

Starý, M., 2005: *Hydrologie*. Vysoké učení technické, Brno, 213 s.

Stránský, M., Kučera, P., Weber, M., Salašová, A., Šarapatka, B. [eds], 2014: *Úmluva o krajině: Landscape inconvenience: důsledky a rizika nedodržování Evropské úmluvy o krajině*. Mendelova univerzita, Brno, 183 s.

Šarapatka, B., 1996: *Pedologie*. Univerzita Palackého, Olomouc, 235 s.

Šarapatka, B., NIGGLI, U., 2008: *Zemědělství a krajina: cesty k vzájemnému souladu*. Univerzita Palackého, Olomouc, 272 s.

Šarapatka, B., 2010: *Agroekologie: východiska pro udržitelné zemědělské hospodaření*. Bioinstitut, Olomouc, 440 s.

Šilhánková, V., Koutný, J., Čablová, M., 2010: *Urbanismus a územní plánování*. Univerzita Pardubice, Pardubice, 126 s.

Šindlar, M., 2012: *Geomorfologické procesy vývoje vodních toků*. Sindlar Group, Hradec Králové, 148 s.

Štěrbá, O., 2008: *Říční krajina a její ekosystémy*. Univerzita Palackého, Olomouc, 391 s.

Štibinger, J., Kulhavý, Z., 2010: *Úpravy vodního režimu půd odvodněním: monografie: uživatelský výstup projektu 2B06022*. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, Praha, 108 s.

Vavrouchová, H., 2017: *Krajinné a územní plánování (s důrazem na ochranu volné krajiny)*. Mendelova univerzita, Brno, 112 s.

Vopravil, J., 2011: *Půda a její hodnocení v ČR*. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, Praha, 156 s.

Vopravil, J., 2012: *Vzdělávací modul Ochrana životního prostředí v oblasti půdy*. ZERA - Zemědělská a ekologická regionální agentura, Náměšť nad Oslavou, 158 s.

Voženílek, J., 1930: *Předběžné výsledky československé pozemkové reformy: země Česká a Moravsko-slezská*. Nákladem vlastním, Praha, 991 s. + mapa.

Wilson, E. O., 1992: *The Diversity of Life*. Harvard University Press, Cambridge, 424 s.

Zahradnický, J., Mackovčín, P. [ed], 2004: *Plzeňsko a Karlovarsko*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 588 s.

Zonneveld, I. S., 1979: *Land Evaluation and Land(scape) Science*. International Training Center, Enschede, Nizozemsko, 134 s.

Internetové zdroje:

Bínová, L., 2017: *Metodika vymezení územního systému ekologické stability: Metodický podklad pro zpracování plánů územního systému ekologické stability v rámci PO4 OPŽP 2014-2020 (aktivity 4.1.1 a 4.3.2)* (online) [cit. 2019-04-08], dostupné z:
[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/uzemni_system_ekologicke_stability/\\$FILE/OOPK_Metodika%20vymezovani%20USES_20170330.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/uzemni_system_ekologicke_stability/$FILE/OOPK_Metodika%20vymezovani%20USES_20170330.pdf).

CENIA, ©2008: *Zpráva o životním prostředí ČR 2007* (online) [cit. 2019-04-08], dostupné z:
http://www1.cenia.cz/www/sites/default/files/Zprava%202007%20komplet_konecna_verzeDEF_1.pdf .

eAGRI, ©2014: *Úmluva o biologické rozmanitosti* (online) [cit. 2019-04-08], dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/599051/Umluva_o_biologicke_rozmanitosti_CBD_.pdf

Homoláčová, J., 2017: *Metodický návod k provádění pozemkových úprav ve znění změny č. 2* (online) [cit. 2019-04-10]. Dostupné z:

https://www.spucr.cz/frontend/webroot/uploads/files/2018/01/metodicky_navod_k_ovadeni_pozemkovych_uprav_ve_zneni_zmeny_c7366.2_17366.77366.20177366.pdf.

Kvítek, T., 2015: *Povodně, sucho, eroze, jakost povrchové a podzemní vody, hladiny podzemních vod a společný ukazatel - malá retence vody v krajině* (online) [cit. 2019-04-08], dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/314860324_Povodne_sucho_eroze_jakost_povrchove_a_podzemni_vody_hladiny_podzemnich_vod_a_spolecny_ukazatel_-_mala_retence_vody_v_krajine.

MŽP, ©2017: *Definice, význam a funkce půdy* (online) [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/definice_pudy

Salzmann, K., Marešová, M., Kovaříková, J., Šrámková, I., Ledvina, V., Skřivanová, Z., Semančíková, E., Gorolák, I., Grasse, L. 2018: *Územní studie krajiny správního obvodu obce s rozšířenou působností Blovice* (online) [cit. 2019-04-08], dostupné z: https://www.blovice-mesto.cz/e_download.php?file=data/editor/393cs_1.pdf&original=TEXT%20po%20pripominkach29.11.2018.pdf.

Smolová, I., 2007: *Pedogeografické poměry ČR* (online) [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: https://geography.upol.cz/soubory/lide/smolova/GCR1/9a_GCZ_Pedogeografie.pdf.

Vašků, Z., 2011: *Zlo zvané meliorace* (online) [cit. 2019-04-09], dostupné z: <https://vesmir.cz/cz/casopis/archiv-casopisu/2011/cislo-7/zlo-zvane-meliorace.html>.

Wilson, E., MacArthur, R., 1967: *The theory of island biogeography* (online) [cit. 2019-04-09], dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=a10cdkywhVqC&oi=fnd&pg=PR7&dq=The+Theory+of+Island+Biogeography&ots=Rh8XuDWbCH&sig=JgUu9zSVTRXbG-mkHuA6nn9whoc&redir_esc=y#v=onepage&q=The%20Theory%20of%20Island%20Biogeography&f=false.

Články v odborných časopisech:

Eliáš, K., 1998: *Veřejný zájem (Malá glosa k velkému tématu)*. *Ad Notam* 5. S. 103 - 106.

Frankham, R., 1995: *Conservation genetics. Annual Review of Genetics* 29. S. 305 – 327.

Kaulich, K., 1998: *K významu pozemkových úprav pro katastr nemovitostí. Pozemkové úpravy* 27. S. 4-5.

Sanitrár, A., 2008: *Štátna ochrana prírody SR. Enviromagazin* 8. S. 8.

Troll, C., 1950: *Die geographische Landschaft und ihre Erforschung. Studium generale* 3. S. 163 – 181.

Weber, M., 2008: *Veřejná prostranství: veřejné prostory, sídelní zeleň, krajina v územním plánování. Urbanismus a územní rozvoj* 6. Příloha. S. 30 – 34.

Legislativní zdroje:

Listina základních práv a svobod, Usnesení č. 2/1993 Sb., v platném znění

Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., v platném znění

Zákon o územním plánování a stavebním řádu č. 183/2006 Sb., v platném znění

Zákon o životním prostředí č. 17/1992 Sb., v platném znění

Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., v platném znění

Zákon o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech č. 139/2002 Sb.
v platném znění

Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu 334/1992 Sb., v platném znění

Občanském zákoníku č. 89/2012 Sb., v platném znění

Zákon o vyvlastnění č. 184/2006 Sb., v platném znění

Zákon o nové pozemkové reformě č. 46/1948 Sb.

Zákon o jednotných zemědělských družstvech 69/1949 Sb.

10. Seznam obrázků a tabulek

10.1 Obrázky

Obr.1 Výřez z mapy české republiky, zvýrazněno město Blovice (<http://www.mapy.cz> upravila Bečvářová)

Obr. 3: Výřez mapy, zobrazení území ORP Blovice (<http://mapy.rk-plzensky.cz/gis/upd/> upravila Bečvářová)

Obr. 3: Letecký snímek na lokality „Blovice předpolí“ (www.mapy.cz upravila Bečvářová)

Obr. 4: Rozložení půdních bloků zemědělské půdy (LPIS, Mze ČR, dne 10.1.2019)

Obrázek 5- Rozložení půdních bloků zemědělské půdy (LPIS, Mze ČR, dne 1.4.2019)

Obr. 6: Grafické znázornění půdy využitelné k realizaci, vlastní obrázek vytvořen za pomoci programu Misys

Obrázek 7 Letecký snímek „Blovice předpolí“ zachycující členění zemědělské půdy v roce 1952 (<https://www.zive.cz/bleskovky/prohlednete-fotomapu-ceska-se-snimky-starymi-60-let/sc-4-a-152726/default.aspx>- upravila: Bečvářová)

10.2 Tabulky

Tabulka 1: Zařazení parcel dle způsobu užívání

Tabulka 2: Přehled vhodných pozemků využitelných k realizaci

Tabulka 3: Potřeba změny užívání ZPF v oblasti „Blovice předpolí“

Tabulka 4- přehled umístění opatření a jejich charakter

Tabulka 5: Souhrnný přehled zadavatelů realizací projektu

Tabulka 6: Přehled možného financování realizace jednotlivých opatření

11. Přílohy

Příloha 1: Výřez mapové části oblasti voda v krajině ÚSK, reprezentativní území „Blovické předpolí“

Příloha 2: Výřez mapové části opatření osídlení v krajině ÚSK, reprezentativní území „Blovické předpolí“

Příloha 3: Výřez mapové části v oblasti hospodaření v krajině ÚSK, reprezentativní území „Blovické předpolí“

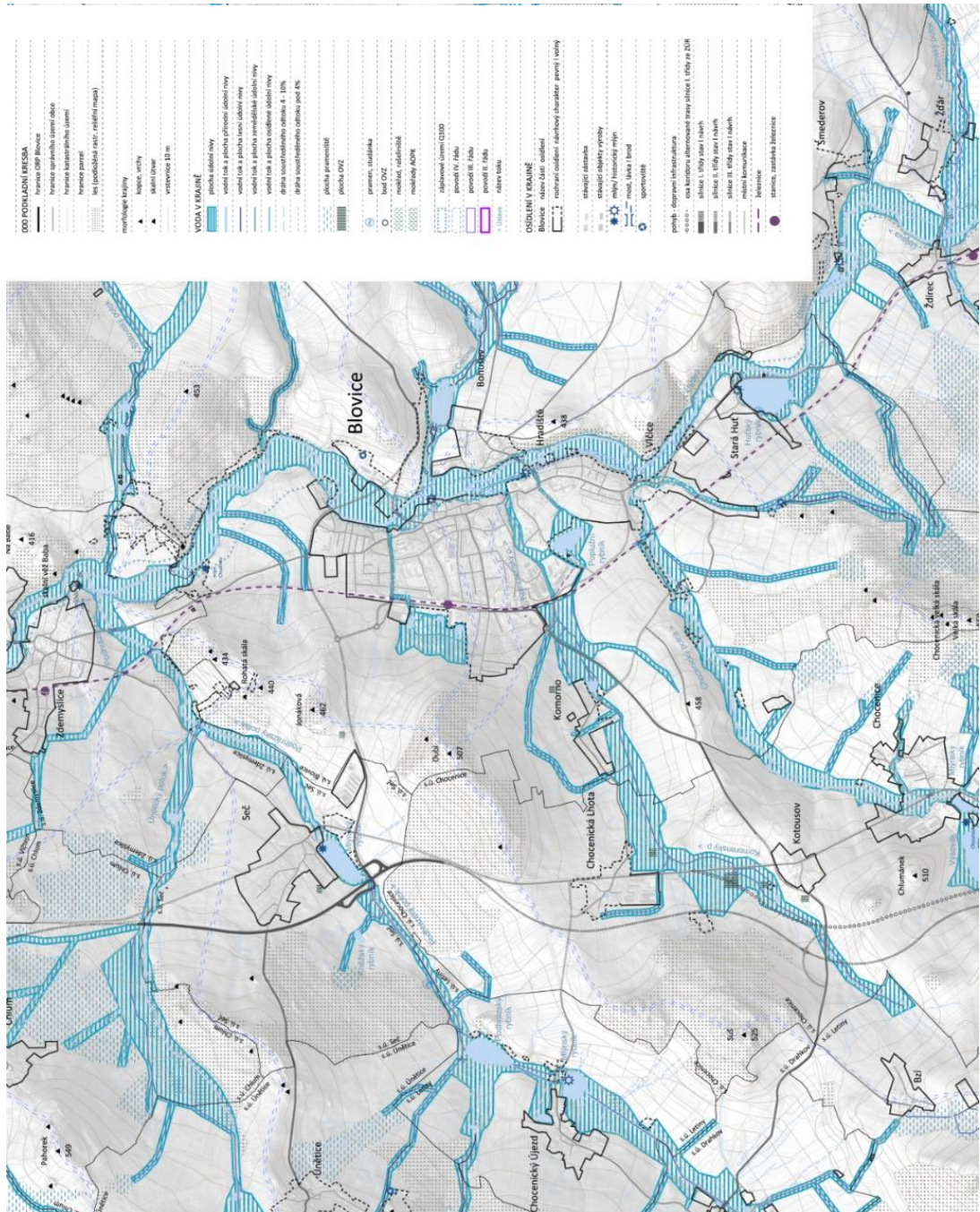
Příloha 4: výřez mapové části oblasti hodnoty a struktury v krajině ÚSK, reprezentativní území „Blovické předpolí“

Příloha 5 - podrobný návrh opatření v oblasti voda v krajině

Příloha 6 - podrobný návrh opatření v oblasti osídlení v krajině

Příloha 7 - podrobný návrh opatření v oblasti hospodaření v krajině

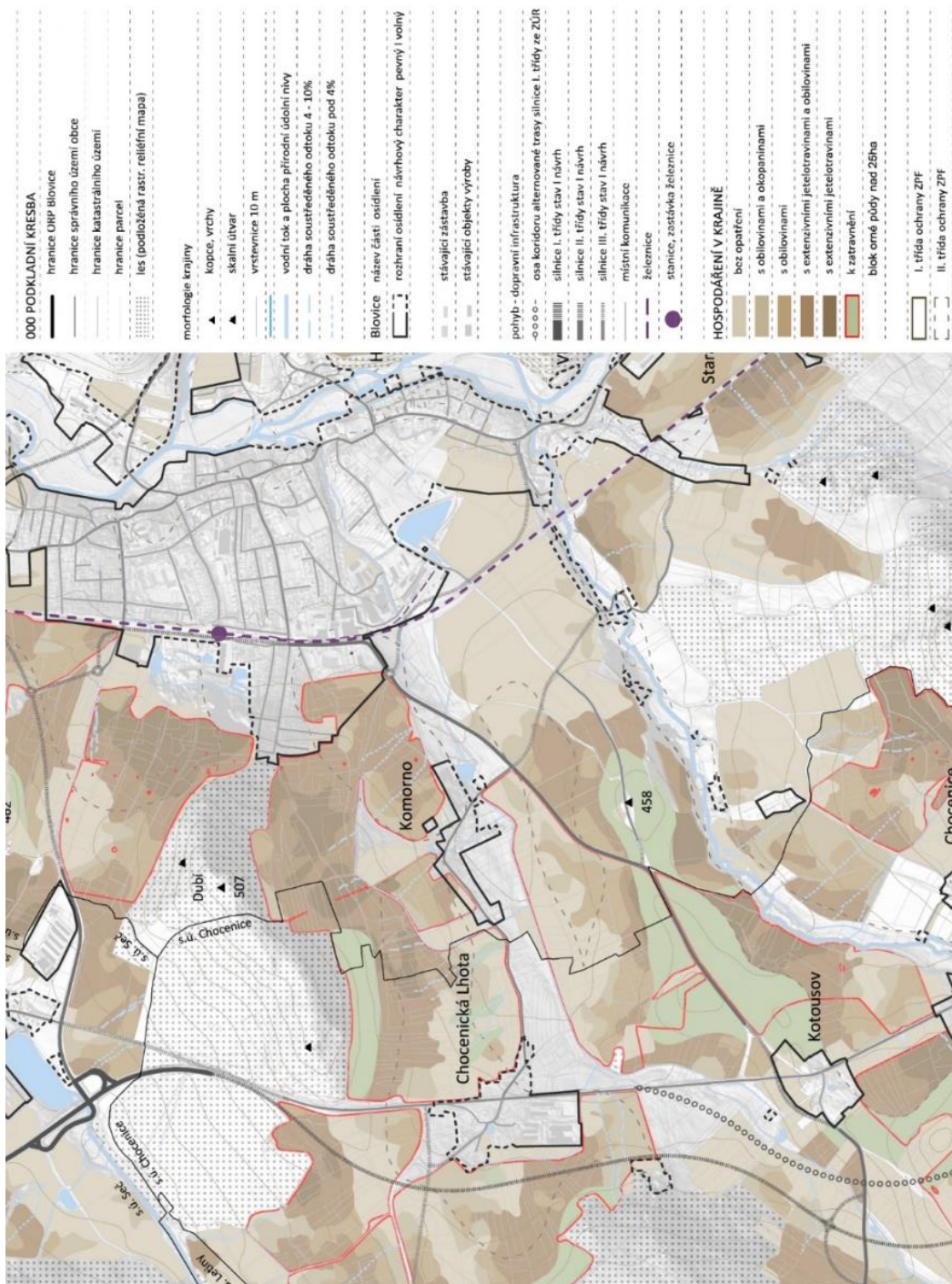
Příloha 1: Výřez mapové části oblasti voda v krajině ÚSK, reprezentativní území „Blovice předpolí“

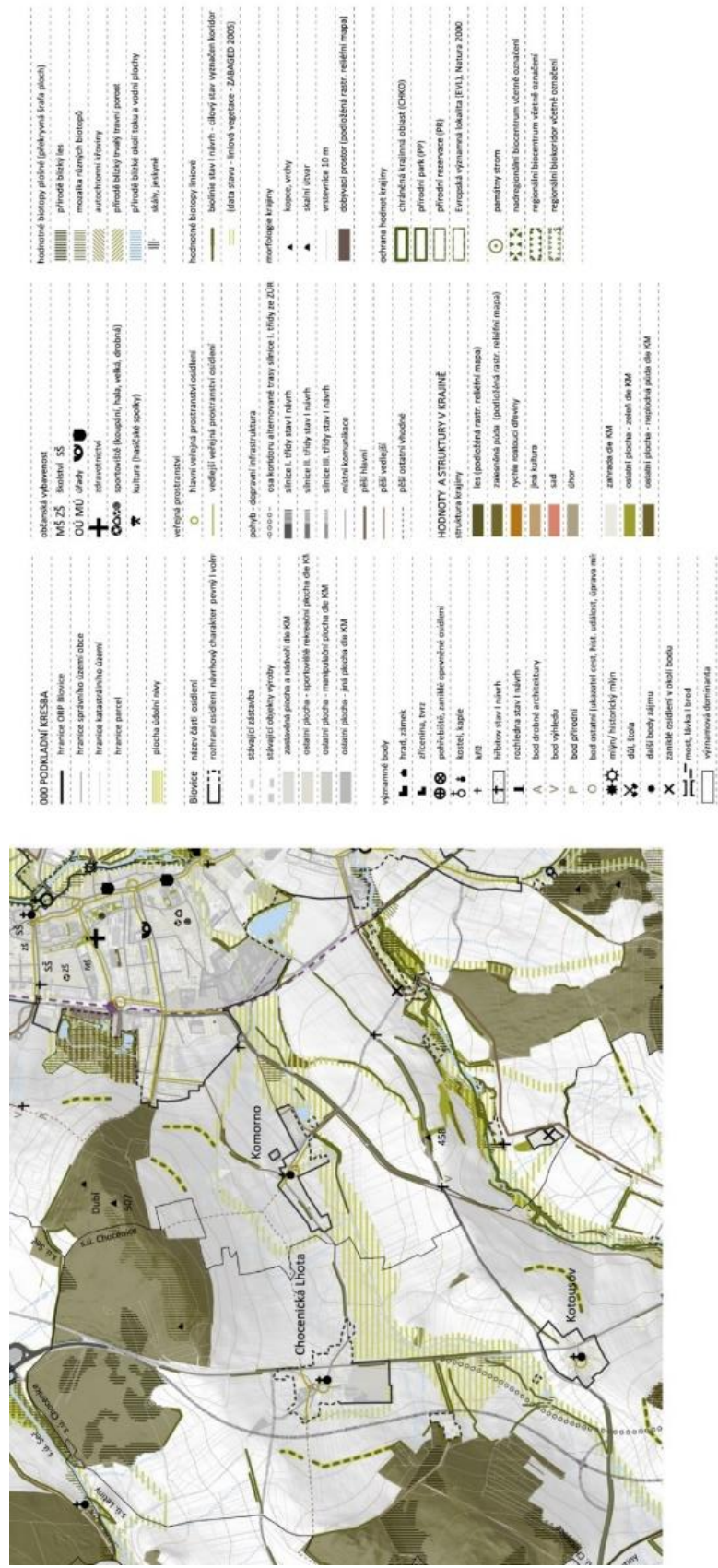
Příloha 2: Výřez mapové části opatření osídlení v krajině ÚSK, reprezentativní území „Blovické předpolí“

Příloha 3: Výřez mapové části v oblasti hospodaření v krajině ÚSK, reprezentativní území „Blovické předpolí“

Příloha 4: výřez mapové části oblasti hodnoty a struktury v krajině ÚSK, reprezentativní území „Blovické předpolí“

Příloha 5 – podrobný návrh opatření v oblasti voda v krajině

Označení plochy	k. ú. obce	Návrh dle platné ÚPD	Změna dle ÚSK	Zdůvodnění
V. Blovice	Blovice	Plochy bydlení	Údolní niva urbanizovaná	Ochrana kvality vod, zpomalení odtoku dešťových vod
V. Blovice	Komorno	Plochy bydlení přestavba	Údolní niva urbanizovaná	Ochrana kvality vod, zpomalení odtoku dešťových vod
V. Blovice	Komorno	Plochy bydlení přestavba	Údolní niva urbanizovaná	Ochrana kvality vod, zpomalení odtoku dešťových vod
V. Blovice	Komorno	Plochy bydlení	Údolní niva urbanizovaná	Ochrana kvality vod, zpomalení odtoku dešťových vod
V. Blovice	Komorno	plochy lesní a zemědělské půdy	Údolní niva přírodní	Ochrana kvality vod, podpora přirozeného rozlivu s následným zpomalením odtoku z území
V. Blovice	Komorno	plochy lesní a zemědělské půdy	Údolní niva přírodní	Ochrana kvality vod, podpora přirozeného rozlivu s následným zpomalením odtoku z území
V. Chocenice	Kotousov	plochy zemědělské	Údolní niva přírodní	Ochrana kvality vod, podpora přirozeného rozlivu s následným zpomalením odtoku z území
V. Chocenice	Chocenice	plochy lesní a zemědělské půdy	Údolní niva přírodní	Ochrana kvality vod, podpora přirozeného rozlivu s následným zpomalením odtoku

Příloha 6 - podrobný návrh opatření v oblasti osídlení v krajině

Označení plochy	k. ú . obce	Návrh dle platné ÚPD	Změna dle ÚSK	Zdůvodnění
O. Blovice	dle vymezení ve výkresové části	SO(v)-plochy smíšené obytné-venkovské	SN-plochy smíšené nezastavěného území	neúměrná expanze do okolní krajiny
O. Blovice	dle vymezení ve výkresové části	SO(v)-plochy smíšené obytné-venkovské	SN-plochy smíšené nezastavěného území	neúměrná expanze do okolní krajiny
O. Blovice	dle vymezení ve výkresové části	B(v)-plochy pro bydlení v obytných domech-venkovské	Z-plochy zemědělské	neúměrná expanze do okolní krajiny
O. Blovice	dle vymezení ve výkresové části	B(v)-plochy pro bydlení v obytných domech-venkovské	Z-plochy zemědělské	neúměrná expanze do okolní krajiny
O. Blovice	dle vymezení ve výkresové části	SO(v)-plochy smíšené obytné-venkovské	Z-plochy zemědělské	neúměrná expanze do okolní krajiny
O. Blovice	dle vymezení ve výkresové části	SO(v)-plochy smíšené obytné-venkovské	SN-plochy smíšené nezastavěného území	neúměrná expanze do okolní krajiny
O. Chocenice	dle vymezení ve výkresové části	VS-smíšené výrobní	NZ-zemědělské	neúměrná expanze do okolní krajiny, ochrana vedut osídlení v krajině
O. Chocenice	dle vymezení ve výkresové části	NZ-zemědělské	NZ-zemědělské DOPRAVNÍ KORIDOR	
O. Chocenice	dle vymezení ve výkresové části	NZ-zemědělské	NZ-zemědělské DOPRAVNÍ KORIDOR	
O. Chocenice	dle vymezení ve výkresové části	NZ-zemědělské	NZ-zemědělské DOPRAVNÍ KORIDOR	
O. Chocenice	dle vymezení ve výkresové části	NZ-zemědělské	NZ-zemědělské DOPRAVNÍ KORIDOR	

Příloha 7 - podrobný návrh opatření v oblasti hospodaření v krajině

Označení plochy	k. ú . obce	Návrh dle platné ÚPD	Změna dle ÚSK	Zdůvodnění
H. Blovice č.20	Hradiště u Blovic	Z – plochy zemědělské	Z _{TTP} – plochy zemědělské/ sp. trvalý travní porost	Plocha navržená v rámci pozemkových úprav k zatravnění.
H. Blovice č.20	Hradiště u Blovic (Komorno)	Z – plochy zemědělské – plochy pro protierozní opatření a zvýšení retenční kapacity území	Z _{TTP} – plochy zemědělské/ sp. trvalý travní porost	Velmi svažité plocha navržená v rámci pozemkových úprav k zatravnění. Plocha se částečně nachází na mělké půdě (< 30cm), klasifikované jako nevhodná pro polní výrobu.
H. Blovice č.21	Komorno	Z – plochy zemědělské	Z _{TTP} – plochy zemědělské/ sp. trvalý travní porost	Velmi svažité plocha na mělké půdě (< 30cm), klasifikované jako nevhodná pro polní výrobu. Sousedí s plochou H. Chocenice 014.
H. Blovice č.22	Komorno (Hradiště u Blovic)	Z – plochy zemědělské	Z _{TTP} – plochy zemědělské/ sp. trvalý travní porost	Plocha se nachází na velmi svažitém území a na mělké půdě (< 30cm), klasifikované jako nevhodná pro polní výrobu.
H. Chocenice č.23	Chocenická Lhota	Plochy zemědělské - NZ	NZ _{TTP} – plochy zemědělské/ sp. trvalý travní porost	Plocha se nachází na velmi svažitém území, na mělké půdě (< 30cm), klasifikované jako nevhodná pro polní výrobu.
H. Chocenice č.24	Kotousov	Plochy zemědělské - NZ	NZ _{TTP} – plochy zemědělské/ sp. trvalý travní porost	Plocha se nachází na svažitém území a na mělké půdě (< 30cm), klasifikované jako nevhodná pro polní výrobu.
H. Chocenice č.25	Kotousov	Plochy zemědělské - NZ	NZ _{TTP} – plochy zemědělské/ sp. trvalý travní porost	Svažité plocha na mělké půdě (< 30cm), klasifikované jako nevhodná pro polní výrobu. Sousedí s plochou H. Blovice 018.
<i>Označení plochy</i>	<i>k. ú . obce</i>	<i>Návrh dle platné ÚPD</i>	<i>Změna dle ÚSK</i>	<i>Zdůvodnění</i>

K. Blovice č.26	Blovice	plochy zemědělské	biolinie,	protierozní ochrana půdy,
			plochy smíšené nezastavěného území	zlepšení vodního režimu,
				podpora biodiverzity,
				zlepšení prostupnosti krajiny
K. Blovice č.27	Blovice	plochy zemědělské	biolinie,	protierozní ochrana půdy,
			plochy smíšené nezastavěného území	zlepšení vodního režimu,
				podpora biodiverzity,
				zlepšení prostupnosti krajiny
K. Chocenice č.28	Chocenická Lhota	plochy zemědělské	biolinie,	protierozní ochrana půdy,
			plochy smíšené nezastavěného území	zlepšení vodního režimu,
				podpora biodiverzity,
				zlepšení prostupnosti krajiny
K. Chocenice č.29	Chocenice	plochy zemědělské	biolinie,	protierozní ochrana půdy,
			plochy smíšené nezastavěného území	zlepšení vodního režimu,
				podpora biodiverzity,
				zlepšení prostupnosti krajiny